DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

ROK II **Warszawa, dnia 30 stycznia 1947 r.** **Nr. 1**

Treść:

1

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA APROWIZACJI I HANDLU

z dnia 11 listopada 1946 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Reform Rolnych, Administracji Publicznej, Ziem Odzyskanych i Skarbu

w sprawie unormowania obrotu zbożem i produktami przemiału.

Na podstawie art. 1, 2, 5 i 6 dekretu z dnia 27 czerwca 1946 r. o reglamentowanym zaopatrywaniu ludności w przedmioty powszedniego użytku (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 217) zarządza się, co następuje:

§ 1. Prowadzenie hurtowego handlu zbożem (żytem, pszenicą, jęczmieniem, owsem, gryką i prosem) lub produktami przemiału dozwolone jest przedsiębiorstwom, które odpowiadają następującym warunkom:

a) prowadzą prawidłową księgowość,
b) posiadają odpowiednie magazyny oraz dysponują odpowiednimi środkami przewozowymi,
c) uzyskały zezwolenia właściwych władz w trybie przewidzianym w niniejszym rozporządzeniu,
d) kierownik przedsiębiorstwa posiada odpowiednie kwalifikacje fachowe.

§ 2. Ustala się następujące rodzaje zezwoleń na handel zbożem lub produktami przemiału:

a) zezwolenie „A” uprawniające na obszarze całego Państwa do handlu hurtowego na rachunek własny i komisowy wszystkimi lub niektórymi spośród wymienionych wyżej artykułów,
b) zezwolenie „B“ uprawniające do skupu zboża na obszarze danego województwa oraz do zbywania zboża i obrotu produktami przemiału.

§ 3. Nie wymaga zezwoleń, przewidzianych w § 2, zakup zboża lub produktów przemiału przez instytucje i centrale aprowizacyjne, dokonywany dla zaopatrzenia pracowników lub podopiecznych, od przedsiębiorstw lub młynów handlowych. Listy instytucji uprawionych ogłasza Minister Aprowizacji i Handlu w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Aprowizacji i Handlu.

§ 4. Minister Aprowizacji i Handlu ustali:

a) warunki, jakim winien odpowiadać kierownik przedsiębiorstwa oraz urządzenia magazynowe i środki przewozowe,
b) terminy, w jakich przedsiębiorstwa uzyskujące zezwolenie winny tych warunków dopełniać pod rygorem cofnięcia zezwolenia.

§ 5. 1. Zezwoleń „A“ udziela Minister Aprowizacji i Handlu na czas określony nie krótszy niż na okres jednego roku:

a) spółdzielniom — na podstawie wniosków, zgłaszanych przez „Społem“ Związek Gospodarczy Spółdzielni R. P.,
b) przedsiębiorstwom opartym na kapitale prywatnym — na podstawie wniosków zgłaszanych przez Związek Izb Przemysłowo-Handlowych. Do czasu reaktywowania Związku Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie pełni funkcje Związku.

2. Zezwoleń „B” udziela na czas określony nie krótszy niż na okres jednego roku, właściwy wojewoda:

a) spółdzielniom — na podstawie wniosków zgłaszanych przez Okręgowy Związek Gospodarczy Spółdzielni R. P. „Społem”,
b) przedsiębiorstwom opartym na kapitale prywatnym na podstawie wniosków zgłaszanych przez terytorialnie właściwe Izby Przemysłowo-Handlowe.

3. Przedsiębiorstwom, nie wymienionym w ust. 1 i 2, udziela zezwoleń „A“ Minister Aprowizacji i Handlu, zezwoleń „B“ — właściwy wojewoda na podstawie bezpośrednich zgłoszeń.

4. Zezwolenie może być cofnięte przed upływem terminu na jaki je wydano w przypadku niewypełnienia obowiązków lub przekroczenia uprawnień.

5. Ubiegającym się o zezwolenie przysługuje prawo odwołania do władzy udzielającej zezwolenie w przypadku nieobjęcia ich zgłoszeń wnioskami.

6. Od decyzji wojewody, odmawiającej udzielenia zezwolenia lub cofającej zezwolenie, przysługuje prawo odwołania do Ministra Aprowizacji i Handlu.

§ 6. 1. Zezwolenie „A“ uprawnia wyłącznie centrale i oddziały (filie) wymienione w zezwoleniu na terenie całego Państwa do:

a) zakupu zboża od przedsiębiorstw handlowych posiadających zezwolenie „A“ lub „B“ oraz produktów przemiału od tychże przedsiębiorstw handlowych i młynów handlowych,

b) oddawania zboża do przemiału,
c) zbywania zboża przedsiębiorstwom handlowym, posiadającym zezwolenie „A" lub „B", młynom handlowym oraz innym uprawnionym do nabycia,
d) zbywania produktów przemiału przedsiębiorstwom handlowym posiadającym zezwolenie „A" lub „B" oraz innym uprawnionym do nabycia.

2. Minister Aprowizacji i Handlu może upoważnić posiadaczy zezwoleń „A" do nabywania zboża od młynów handlowych.

3. Zezwolenie „B" uprawnia na terenie danego województwa do:

a) skupu zboża,
b) zakupu od młynów gospodarczych zboża i produktów przemiału pochodzących z opłat przemiałowych, pobieranych przez młyny w naturze (miarek),
c) oddawania zboża do przemiału,
d) zbywania zboża przedsiębiorstwom handlowym, posiadającym zezwolenia „A" lub „B", młynom handlowym oraz innym uprawnionym do nabycia,
e) zbywania produktów przemiału przedsiębiorstwom handlowym posiadającym zezwolenia „A" lub „B" oraz innym uprawnionym do nabycia,
f) zakupu produktów przemiału od przedsiębiorstw handlowych, posiadających zezwolenia „A" lub „B", i młynów handlowych.

4. Zezwolenie „B" uprawnia także:

a) do nabywania i przywozu z obszaru całego Państwa na teren województwa, objętego zezwoleniem, zboża od przedsiębiorstw handlowych, posiadających zezwolenie „A" lub „B", oraz produktów przemiału od tychże przedsiębiorstw i od młynów handlowych,
b) do zbywania i wywozu z terenu województwa, objętego zezwoleniem na obszar całego Państwa zboża i produktów przemiału przedsiębiorstwom handlowym, posiadającym zezwolenie „A" lub „B", oraz zboża młynom handlowym.

5. Przedsiębiorstwom handlowym posiadającym zezwolenie „A" przysługuje prawo ubiegania się dla niewymienionych w zezwoleniu oddziałów (filii) o zezwolenie „B" w trybie przewidzianym w § 5 niniejszego rozporządzenia.

6. Zezwolenia „A" i „B" nakładają na ich posiadaczy następujące obowiązki:

a) dokonywania zakupów zboża i produktów przemiału na zlecenia i rachunek Państwa (Min. Apr. i Handlu),
b) utrzymywania na koszt Państwa (Min. Apr. i Handlu) rezerw zboża i produktów przemiału,
c) inne obowiązki, które nałożyć może Minister Aprowizacji i Handlu zgodnie z § 7 niniejszego rozporządzenia.

§ 7. Minister Aprowizacji i Handlu może zobowiązać posiadaczy zezwoleń „A" i „B" do:

a) dokonywania zakupów zboża i produktów przemiału na zlecenie i rachunek Państwa wyłącznie na określonych terenach kraju,
b) okresowego składania sprawozdań o wysokości obrotów i stanie bieżących zapasów,
c) ujawniania warunków dokonanych tranzakcji,
d) otwierania lub likwidowania oddziałów (filii),
e) należenie do giełd towarowych (zbożowych).

§ 8. 1. Przemiał zboża dokonywany być może w młynach handlowych i w młynach gospodarczych.

2. Przez młyny handlowe rozumie się przedsiębiorstwa młynarskie, których zdolność przemiałowa na dobę wynosi powyżej 10 ton.

3. Przez młyny gospodarcze rozumie się przedsiębiorstwa młynarskie o zdolności przemiałowej do 10 ton na dobę.

4. Minister Aprowizacji i Handlu może na wniosek właściwego wojewody w przypadkach, uzasadnionych stanem technicznym młynów oraz ich znaczeniem do aprowidowania rynku, uznać za młyn handlowy również młyn o zdolności przemiałowej na dobę od 5 do 10 ton.

§ 9. 1. Prowadzenie młyna handlowego dozwolone jest, jeśli przedsiębiorstwo:

a) prowadzi prawidłową księgowość,
b) posiada odpowiednie magazyny oraz dysponuje odpowiednimi środkami przewozowymi,
c) uzyska zezwolenie właściwych władz (zezwolenie „C") w trybie przewidzianym w niniejszym rozporządzeniu,
d) oraz jeśli kierownik młyna posiada odpowiednie kwalifikacje fachowe.

2. Przepisy § 4 niniejszego rozporządzenia mają odpowiednie zastosowanie.

3. Od obowiązku uzyskania zezwolenia są zwolnione przedsiębiorstwa młynarskie, będące pod zarządem Państwa lub prowadzone we własnym zakresie przez związki samorządu terytorialnego.

4. Młynom spółdzielczym zezwoleń udziela Minister Aprowizacji i Handlu na podstawie wniosków zgłaszanych przez terytorialnie właściwe okręgi Związku Gospodarczego Spółdzielni R. P. „Społem" zaś młynom opartym na kapitale prywatnym na podstawie wniosków zgłoszonych przez terytorialnie właściwe Izby Przemysłowo-Handlowe. Wnioski powyższe składa się za pośrednictwem urzędów wojewódzkich (Wydziału Apr. i Handlu), a w War-

szawie i Łodzi Zarządów Miejskich. Innym młynom zezwoleń udziela Minister Aprowizacji i Handlu na podstawie wniosków, zgłoszonych przez urzędy wojewódzkie (Wydziały Apr. i Handlu), a w Warszawie i Łodzi — Zarządy Miejskie.

5. Zezwoleń udziela się na czas określony, nie krótszy niż na okres jednego roku.

6. Cofnięcie zezwolenia przed upływem terminu, na jaki je wydano, może nastąpić w przypadku niewypełnienia przez młyn obowiązków lub przekroczenia uprawnień.

§ 10. 1. Młyny handlowe mają prawo:

a) zakup zboża na cele przemiału od przedsiębiorstw handlowych, posiadających zezwolenia „A“ i „B“,
b) skupu zboża na cele przemiału od rolników na terenie danego województwa,
c) przyjmowania zboża do przemiału,
d) przemiału zboża i zbywania produktów przemiału przedsiębiorstwom handlowym posiadającym zezwolenia „A“ lub „B“ oraz innym uprawnionym do nabycia.

2. Minister Aprowizacji i Handlu może zezwolić młynom handlowym na sprzedaż zboża przedsiębiorstwom handlowym posiadającym zezwolenia „A“.

3. Młyny handlowe mają obowiązek:

a) przemiału zboża na zlecenie Państwa,
b) magazynowania zboża i produktów przemiału na zlecenie Państwa.

4. Minister Aprowizacji i Handlu może zobowiązać młyny handlowe do:

a) okresowego składania sprawozdań o wysokości obrotów i stanie zapasów,
b) ujawniania warunków zakupów, przemiału i sprzedaży,
c) odstępowania na rzecz Państwa części lub całości zapasów zboża i produktów przemiału po cenach rynkowych.

§ 11. 1. Prawo prowadzenia młyna gospodarczego uzależnia się od dopełnienia obowiązku rejestracji.

2. Rejestrację przeprowadzają:

a) młynów spółdzielczych — terytorialnie właściwe Okręgi Związku Rewizyjnego Spółdzielni R. P.,
b) młynów opartych na kapitale prywatnym — terytorialnie właściwe Izby-Przemysłowo-Handlowe,
c) pozostałych młynów — urzędy wojewódzkie (Wydziały Apr. i Handlu), a w Warszawie i Łodzi — Zarządy Miejskie.

3. Młyny gospodarcze są uprawnione wyłącznie do:

a) przemiału zboża na zlecenie rolnika oraz przedsiębiorstwa handlowego, posiadającego zezwolenie „A“ lub „B“,
b) zbywania zboża i produktów przemiału, pochodzących z opłat przemiałowych, pobieranych w naturze (miarka), przedsiębiorstwom handlowym posiadającym zezwolenie „B“ oraz inym uprawnionym do nabycia.

§ 12. 1. Przedsiębiorstwa, przetwarzające zboże (browary, palarnie kawy i t. p.), mają prawo nabywania zboża wyłącznie od przedsiębiorstw handlowych, posiadających zezwolenia „A“ lub „B“, lub od producentów.

2. Przedsiębiorstwa, przetwarzające produkty przemiału (piekarnie, cukiernie, makaroniarnie i t. p.), mają prawo nabywania produktów przemiału hurtowo wyłącznie od młynów handlowych lub przedsiębiorstw handlowych, posiadających zezwolenia „A“ lub „B“.

3. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Aprowizacji i Handlu w drodze zarządzenia unormuje działalność przedsiębiorstw rozprowadzających materiały siewne.

§ 13. 1. Istniejące przedsiębiorstwa handlowe oraz młyny handlowe, dla prowadzenia których wymagane jest zezwolenie „A“, „B“ lub „C“, winny w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia wystąpić o objęcie ich wnioskami przewidzianymi w § 5 i 9.

2. W tymże terminie istniejące młyny gospodarcze winny zadość uczynić obowiązkowi rejestracji (§ 11).

§ 14. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Aprowizacji i Handlu:
Jerzy Sztachelski

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Stanisław Mikołajczyk

Minister Administracji Publicznej:
Władysław Kiernik

w/z Minister Ziem Odzyskanych:
Władysław Czajkowski

Minister Skarbu:
Konstanty Dąbrowski

(Dz. U.R.P. z dn. 15.XII. 1946 r. Nr 68, poz. 375)

2

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 9 grudnia 1946 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Aprowizacji i Handlu oraz Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych w sprawie wykonania dekretu o ochronie hodowli zwierząt gospodarskich.

Na podstawie art. 4 i 6 dekretu z dnia 22 grudnia 1945 r. o ochronie hodowli zwierząt gospodarskich (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 2, poz. 12) oraz w związku z dekretem z dnia 12 sierpnia 1946 r. o zespoleniu urzędów ziemskich z władzami administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr 43, poz. 248) zarządza się, co następuje:

Do art. 1.

§ 1. Osoba zgłaszająca do uboju zwierzęta, wymienione w art. 1 dekretu z dnia 22 grudnia 1945 r. o ochronie hodowli zwierząt gospodarskich, powinna okazać organom urzędowego badania mięsa orzeczenie powiatowej władzy administracji ogólnej o wybrakowaniu tych zwierząt jako nie nadających się do chowu (§ 5). W przypadku nieokazania orzeczenia organ urzędowego badania mięsa nie dopuści do uboju zwierzęcia.

Da art. 1 pkt 1.

§ 2. Wyrażenie „księgi hodowlane" oznacza:
a) księgi zarodowego bydła, zarodowej trzody chlewnej i zarodowych owiec, prowadzone na podstawie ustawy z dnia 5 marca 1934 r. o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 349), zmienionej dekretem z dnia 25 czerwca 1946 r. (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 203), oraz rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 4 maja 1937 r. w sprawie wykonania ustawy o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 291),
b) księgi stadne koni, prowadzone na podstawie ustawy z dnia 13 marca 1934 r. o nadzorze nad hodowlą koni (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 23, poz. 154) oraz zarządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 4 grudnia 1931 r. w sprawie ksiąg stadnych koni (Monitor Polski Nr 295, poz. 390).

Do art. 1 pkt 3.

§ 3. Zakaz uboju dotyczy przychówku płci żeńskiej koni, bydła, trzody chlewnej i owiec, nie zapisanych do ksiąg hodowlanych.

Do art. 1 pkt 4.

§ 4. Wyrażenie „hodowlane komisje kwalifikacyjne" oznacza komisje kwalifikacyjne, działające na podstawie ustaw i rozporządzeń, wymienionych w § 2 niniejszego rozporządzenia.

Do art 2 pkt. 1.

§ 5. 1. Wybrakowanie zwierząt nie nadających się do chowu odbywa się na podstawie oględzin lub innych dowodów, stwierdzających niezdatność zwierzęcia do chowu (np. świadectwa lekarza weterynaryjnego w wypadkach przewidzianych w § 7).

2. Oględziny dokonywane są przez powiatowego lekarza weterynaryjnego przy udziale przedstawiciela Związku Samopomocy Chłopskiej, delegowanego przez zarząd powiatowy tego związku. Z czynności tej spisuje się protokół, w którym zamieszcza się zarazem oświadczenie przedstawiciela Związku Samopomocy Chłopskiej co do nadawania się zwierzęcia do chowu.

3. W przypadku wybrakowywania zwierząt na podstawie innych dowodów niż oględziny powiatowy lekarz weterynaryjny spisuje protokół tylko z oświadczenia przedstawiciela Związku Samopomocy Chłopskiej co do nadawania się zwierzęcia do chowu.

§ 6. 1. Jako zwierzęta nie nadające się do chowu uznaje się:

1) samce niepłodne oraz samice trwale jałowe lub nie nadające się do rozpłodu wskutek występowania chorób lub innych przyczyn;

2) zwierzęta nie nadające się do właściwego użytkowania (rozpłodowego, mlecznego, roboczego, opasowego, produkcji wełny itp.) wskutek:
a) chorób poszczególnych narządów lub trwałych w nich zmian, spowodowanych chorobami lub wypadkami,
b) złośliwości rozpłodników, zagrażającej bezpieczeństwu ludzi,
c) osiągnięcia przez rozpłodnika zbyt dużego ciężaru ciała, czyniącego go niezdolnym do skoku,
d) stanu silnego wycieńczenia, spowodowanego długotrwałym niedożywianiem lub chorobą;

3) przychówek nie nadający się do chowu wskutek wad wrodzonych, które mogą spowodować nienormalny rozwój, trwałe kalectwo lub niepłodność, jak również wskutek wad wyłączających możność użytkowania przychówku w przyszłości we właściwy sposób.

2. Okoliczności, wymienione w ust. 1 pkt 1 oraz pkt 2 lit. a), powinny być stwierdzone przez lekarza weterynaryjnego.

Do art. 2 pkt 2.

§ 7. Organa urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa powinny prowadzić ewidencję badań zwierząt poddanych ubojowi z konieczności oraz wydawać właścicielom tych zwierząt zaświadczenia o uboju z konieczności (wzór w załączniku do niniejszego rozporządzenia).

§ 8. Organa urzędowego badania zwierząt powinny zawiadamiać powiatową władzę administracji ogólnej o wypadkach zabicia zwierząt z urzędu.

Do art. 3 ust. 1.

§ 9. 1. Pośrednictwo polega na wskazywaniu rolników, pragnących w granicach potrzeb posiadanych przez nich gospodarstw nabyć do hodowli zwierzęta podlegające zakazowi uboju.

2. Listę tych rolników powiatowa władza administracji ogólnej ustala po zasięgnięciu opinii powiatowego zarządu Związku Samopomocy Chłopskiej.

3. W razie sprzedania rolnikowi, stosownie do przepisów poprzedzających, zwierzęcia, podlegającego zakazowi uboju, powiatowa władza administracji ogólnej wydaje sprzedawcy zaświadczenie, stwierdzające sprzedaż za pośrednictwem tego urzędu.

§ 10. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Stanisław Mikołajczyk

Minister Aprowizacji i Handlu:
Jerzy Sztachelski

Minister Administracji Publicznej:
Władysław Kiernik

Minister Ziem Odzyskanych:
Władysław Gomułka

(Dz. U.R.P. z dn. 31.XII. 1946 r. Nr 73, poz. 399)

Załącznik do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 9 grudnia 1946 r. (poz. 399).

x) ....

.... dn. .... 19 ....

....

ZAŚWIADCZENIE
O UBOJU Z KONIECZNOŚCI

Opis zwierzęcia ....

....

Właściciel ....

Adres ....

Przyczyny uboju z konieczności ....

....

....

Główne zmiany anatomo-patologiczne ....

....

....

Ocena mięsa ....

Podpis

x) Nazwa organu urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa (rozporządzenie Prezydenta R. P. z dnia 22 marca 1928 r. Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 60, poz. 454).

(grzbiet)

x) ....

.... dn. .... 19 ....

....

ZAŚWIADCZENIE
O UBOJU Z KONIECZNOŚCI

Stosownie do art. 4 pkt 3) dekretu z dnia 22 grudnia 1945 r. (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 2, poz. 12) i rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 9 grudnia 1946 r. (Dz. U. R. P. Nr 73, poz. 399) stwierdzam, że ....

....
(opis zwierzęcia)

będąc własnością ....

adres ....

został ... poddan ... ubojowi z konieczności.

Przyczyny ....

....

....

Ocena mięsa ....

Podpis

3

ZARZĄDZENIE

MINISTRÓW: ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH, ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ I ZIEM ODZYSKANYCH

z dnia 24 stycznia 1947 r.

w sprawie wykonania dekretu z dnia 12 sierpnia 1946 r. o zespoleniu urzędów ziemskich z władzami administracji ogólnej.

Na podstawie art. 5 dekretu z dnia 12 sierpnia 1946 r. o zespoleniu urzędów ziemskich z władzami administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr 43, poz. 248) zarządza się, co następuje:

§ 1. Właściwi terytorialnie wojewodowie i starostowie przejmą niezwłocznie cały aparat administracyjny i agendy wojewódzkich i powiatowych urzędów ziemskich.

§ 2. Dla spraw administracji rolnictwa i reform rolnych powołuje się:

a) w urzędach wojewódzkich — działy rolnictwa i reform rolnych,

b) w starostwach — referaty: rolnictwa i reform rolnych oraz weterynarii,

c) w zarządach miejskich m. st. Warszawy i m. Łodzi — komórki organizacyjne, których wewnętrzna organizacja zostanie określona w drodze, przewidzianej dla ustanawiania statutów organizacyjnych tych zarządów.

§ 3. Znosi się urzędy wodno-melioracyjne, powołane zarządzeniem Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 18 maja 1945 r., a równocześnie dla czynności technicznych, związanych z projektowaniem, wykonaniem i konserwacją urządzeń wodno-melioracyjnych powołuje się rejonowe kierownictwa robót wodno-melioracyjnych, bezpośrednio podległe wojewodzie (dział rolnictwa i reform rolnych) z terytorialnym zakresem działania dotychczasowych urzędów wodno-melioracyjnych.

Sprawy wodno-prawne i wodno-administracyjne, załatwiane dotychczas przez urzędy wodno-melioracyjne, włącza się do zakresu działania odpowiednich komórek organizacyjnych starostw.

§ 4. Na czele działu rolnictwa i reform rolnych stoi podległy wojewodzie kierownik działu rolnictwa i reform rolnych, który kieruje pracami działu i jest wykonawcą zleceń wojewody w sprawach, należących do zakresu działania działu rolnictwa i reform rolnych.

Kierownik działu rolnictwa i reform rolnych jest zwierzchnikiem służbowym funkcjonariuszów tego działu.

§ 5. Wojewodowie przystąpią niezwłocznie do przygotowania projektów zarządzeń, regulujących wewnętrzną organizację działów rolnictwa i reform rolnych. Organizacja ta powinna być dostosowana do potrzeb administracji rolnictwa i reform rolnych na terenie województwa.

§ 6. W projektach, o których wyżej mowa, uwzględnią wojewodowie następujące zasady organizacyjne:

a) Dział rolnictwa i reform rolnych dzieli się na następujące wydziały:

1. Rolnictwa (Znak Rol.),
2. Urządzeń Rolnych (Znak U. Rol.),
3. Pomiarów rolnych (Znak P. Rol.),
4. Wodno-Melioracyjny (Znak W. M.),
5. Finansów Rolnych (Znak F. Rol.),
6. Weterynarii (Znak Wet.).

Wymienione wydziały, w zależności od ilości prac na terenie danego województwa, mogą dzielić się na oddziały.

Zakres działania wydziałów, wchodzących w skład działu rolnictwa i reform rolnych, jest następujący:

W y d z i a ł R o l n i c t w a załatwia sprawy dotychczasowego Wydziału Rolnictwa w wojewódzkim urzędzie ziemskim oraz Wydziału względnie Oddziału Rybactwa w urzędzie wojewódzkim, a w szczególności sprawy: organizacji rolnictwa i właściwych sposobów gospodarowania, współpracy z instytucjami i zrzeszeniami rolniczymi i spółdzielczymi, zużycia zasiłków udzielanych tym instytucjom i zrzeszeniom, wytwórczości roślinnej, wytwórczości zwierzęcej, rybactwa, łowiectwa, przemysłu i przetwórstwa rolniczego, obrotu produktami rolniczymi, statystyki rolnej, płac w rolnictwie, bezpieczeństwa pracy w rolnictwie, akcji specjalnych, jak siewna, żniwna, oraz pomocy w związku z klęskami żywiołowymi.

Wydział ten może dzielić się na 3 Oddziały: 1) Ekonomiczny, 2) Organizacji Rolnictwa i 3) Produkcji Roślinnej i Zwierzęcej.

W y d z i a ł U r z ą d z e ń R o l n y c h załatwia sprawy dotychczasowego Wydziału Urządzeń Rolnych oraz Wydziału względnie Oddziału Prawnego w wojewódzkim urzędzie ziemskim, a w szczególności sprawy: parcelacji i osadnictwa, scalania gruntów, znoszenia służebności, drobnych regulacji rolnych, regulacji hipotek przy przebudowie ustroju rolnego, obrony interesów Skarbu Państwa i doradztwa prawnego przy przebudowie ustroju rolnego

oraz sprawy Wojewódzkiej Komisji Ziemskiej.

Wydział ten może dzielić się na 4 Oddziały: 1) Parcelacyjny, 2) Klasyfikacyjno-Szacunkowy, 3) Scalenia i Regulacji Rolnych oraz 4) Sądowo-Hipoteczny.

Wydział Pomiarów Rolnych załatwia sprawy dotychczasowego Wydziału Techniczno-Pomiarowego w wojewódzkim urzędzie ziemskim, a w szczególności: sprawy technicznego wykonania wszelkich prac, związanych z przebudową ustroju rolnego, oraz sprawy regulacji i zabudowy osiedli wiejskich.

Wydział ten może dzielić się na 2 Oddziały: 1) Pomiarów Parcelacyjnych i Scaleniowych oraz 2) Regulacji i Zabudowy Osiedli Wiejskich.

Wydział Wodno-Melioracyjny załatwia sprawy dotychczasowego Wydziału Wodno-Melioracyjnego w wojewódzkim urzędzie ziemskim oraz sprawy załatwiane dotychczas w urzędzie wojewódzkim, a należące do zakresu działania Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w myśl art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21. V. 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 479), a w szczególności: sprawy wodno-administracyjne, sprawy melioracji podstawowych i szczegółowych, obwałowania rzek, budowy stawów rybnych, zaopatrzenia w wodę osiedli wiejskich, sprawy torfowe oraz sprawy popierania melioracji rolnych.

Wydział ten może dzielić się na 3 Oddziały: 1) Wodno-Administracyjny, 2) Melioracji Podstawowych i 3) Melioracji Szczegółowych.

Wydział Finansów Rolnych załatwia sprawy dotychczasowego Wydziału Funduszu Ziemi oraz Wydziału względnie Oddziału Finansowego w wojewódzkim urzędzie ziemskim a w szczególności: sprawy Funduszu Ziemi i innych Funduszów, sprawy pomocy kredytowej oraz sprawy administracji nieruchomości wchodzących w skład Funduszu Ziemi.

Wydział ten może dzielić się na 3 Oddziały: 1) Kredytowy, 2) Funduszu Ziemi i 3) Administracji Nieruchomości.

Wydział Weterynarii załatwia sprawy dotychczasowych Wydziałów Weterynarii wojewódzkiego urzędu ziemskiego i urzędu wojewódzkiego, a w szczególności: sprawy zwalczania zaraźliwych chorób zwierzęcych i zapobiegania tym chorobom, lecznictwa zwierząt, hodowli zwierząt ze stanowiska higieny weterynaryjnej, sprawy nadzoru weterynaryjnego nad: obrotem zwierzętami, ubojem zwierząt, obrotem mięsem i surowcami pochodzenia zwierzęcego oraz przemysłem, przetwarzającym surowce pochodzenia zwierzęcego.

Wydział ten może dzielić się na 3 Oddziały: 1) Zwalczania Zaraźliwych Chorób Zwierzęcych, 2) Nadzoru nad Ubojem i Obrotem i 3) Lecznictwa.

b) Sprawy organizacyjne, osobowe, gospodarcze (intendentura, stołówka) oraz budżetowe i rachunkowo-kasowe budżetu parafowanego działu są załatwiane w wydziale ogólnym, a w urzędach wojewódzkich, w których istnieją samodzielne wydziały budżetowo-gospodarcze, w wydziale ogólnym i budżetowo-gospodarczym. W przypadkach, w których ze względów lokalowych lub innych byłoby niezbędne, ażeby sprawy gospodarcze oraz budżetowe i rachunkowo-kasowe były załatwiane w samych działach rolnictwa i reform rolnych, mogą być tworzone przy nich odnośne referaty wydziału (oddziału) budżetowo-gospodarczego, z tym zastrzeżeniem, że pod względem służbowym podlegają one kierownikowi działu, zaś organizacyjnie, osobowo i pod względem nadzoru fachowego — naczelnikowi wydziału (kierownikowi oddziału) budżetowa-gospodarczego. Tworzenia podobnych referatów dla spraw organizacyjnych i osobowych nie należy przewidywać. Wstępne przygotowanie tych ostatnich spraw w dziale rolnictwa i reform rolnych powinno być skoncentrowane w kancelarii działu.

c) Samochody i kierowcy oraz zaprzęgi konne, który służyły dotychczas do obsługi wojewódzkich urzędów ziemskich i urzędów wodno-melioracyjnych, pozostają nadal na etacie Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych. Administracja nimi (nadzór techniczny) winna być zześrodkowana w wydziale ogólnym względnie budżetowo-gospodarczym urzędu wojewódzkiego, a dział rolnictwa i reform rolnych zachowuje prawo dysponowania tymi środkami lokomocji.

d) Sprawy Funduszu Ziemi i innych Funduszów z zakresu administracji rolnictwa i reform rolnych winny być załatwiane w dziale rolnictwa i reform rolnych przez wydział finansów rolnych.

e) Sprawy o charakterze prawnym i obrony interesów Skarbu Państwa, niezwiązane z przebudową ustroju rolnego, są załatwiane przy współudziale Wydziału (Oddziału) Administracyjnego (Administracyjno-Prawnego) urzędu wojewódzkiego.

f) Należy określić zakres technicznej współpracy wydziału pomiarów rolnych z wydziałem pomiarów.

g) Dla obsługi kancelaryjnej działu rolnictwa i reform rolnych tworzy się w nim kancelarię działu, która organizacyjnie, osobowo oraz pod względem nadzoru fachowego wchodzi w skład kancelarii ogólnej urzędu wojewódzkiego. System manipulacji kancelaryjnej w dziale rolnictwa i reform rolnych należy przyjąć taki, jaki obowiązuje w urzędzie wojewódzkim.

§ 7. Sprawy Oświaty Rolniczej zostaną uregulowane odrębnym zarządzeniem Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 8. Wojewódzkie Inspektoraty Kontroli, stanowiące organa terenowe kontroli resortowej, znosi się, a personel w nich zatrudniony bądź przechodzi do służby w Zarządzie Centralnym Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, bądź zostanie przydzielony do działów rolnictwa i reform rolnych, jako personel fachowy. Podziału tego personelu dokona Minister Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 9. Projekty zarządzeń o wewnętrznej organizacji działu rolnictwa i reform rolnych powinny objąć:

1. podział na wydziały i oddziały, przy czym zakres działania każdego z nich winien być w sposób ogólny określony (§ 6 p. a),

2. szczegółowy podział czynności t. j.:

a) wyliczenie wszystkich kategorii spraw, należących do zakresu działania poszczególnych jednostek organizacyjnych;

b) ustalenie zakresu aprobaty wojewody, wicewojewody, kierownika działu, naczelników wydziałów i kierowników oddziałów.

§ 10. W odniesieniu do województw, w których dotychczasowe wojewódzkie urzędy ziemskie, a obecne działy rolnictwa i reform rolnych, są położone w innych miejscowościach, niż urzędy wojewódzkie, można w projekcie zarządzeń przewidzieć odchylenia od podanych powyżej zasad organizacyjnych, o ile będzie to niezbędne dla zapewnienia działom pełnej sprawności działania, pomimo terenowego oddalenia od wojewodów i urzędów wojewódzkich. Zastrzega się jednak, że i w tych województwach obowiązuje w pełni zasada zespolenia władzy (kierownictwa) w rękach wojewody.

§ 11. Przygotowane w podany wyżej sposób projekty oraz wykazy liczbowe i imienne obsady osobowej działu rolnictwa i reform rolnych i rejonowych kierownictw robót wodno-melioracyjnych z podziałem na urzędników fachowych i kancelaryjnych, należy przedłożyć w terminie do dnia 28 lutego 1947 r. Ministerstwu Rolnictwa i Reform Rolnych w 4-ch egzemplarzach.

Po wyrażeniu przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej, a odnośnie obszaru Ziem Odzyskanych — przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Ziem Odzyskanych zgody na projekty zarządzeń wydadzą je wojewodowie jako zarządzenia, uzupełniające statuty organizacyjne urzędów wojewódzkich.

§ 12. Do czasu wydania zarządzeń w myśl ustępu drugiego poprzedniego paragrafu wprowadzą wojewodowie projekty zarządzeń w życie, jako zarządzenia tymczasowe wewnętrzne, nie ogłaszając ich w Dziennikach Wojewódzkich.

§ 13. a) Postanowienia §§ 5, 6, 7, 9 i 10 niniejszego zarządzenia stosują się odpowiednio do referatów rolnictwa i reform ralnych oraz weterynarii w starostwach z tym, że zakres działania omawianych referatów jest następujący:

Referat Rolnictwa i Reform Rolnych załatwia wszelkie sprawy opieki nad rolnictwem, a w szczególności: sprawy, związane z przygotowaniem rolnictwa do potrzeb obrony Państwa, z zastrzeżeniem współdziałania z referatem wojskowym, statystyki rolnej, sprawy, wynikające z przepisów o zwalczaniu chorób roślin oraz o tępieniu chwastów i szkodników roślin, o sprzedaży nawozów sztucznych, o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec, o nadzorze nad hodowlą koni w zakresie nieobjętym właściwością referatu weterynarii oraz sprawy wykonywania ustawy z dnia 7.III. 1932 r. o rybołówstwie (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 357), sprawy, związane z przebudową ustroju rolnego oraz sprawy sprawozdawczości i statystyki z zakresu przebudowy ustroju rolnego, sprawy inwentaryzacji nieruchomości ziemskich wchodzących w skład Funduszu Ziemi, administracji tych nieruchomości, umów dzierżawnych na drobne gospodarstwa, przygotowania materiałów do rozrachunków z nabywcami działek i inwentarzy, ustalenia należności dotychczasowego Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej, powołanego ustawą z dnia 9 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr 40, poz. 364).

Referat Weterynarii załatwia sprawy: lecznictwa zwierząt, zwalczania zaraźliwych chorób zwierzęcych, nadzoru weterynaryjnego nad obrotem zwierzętami i produktami rzeźnymi oraz ubojem zwierząt, udziału w komisjach licencjonujących ogiery i buhaje i w spędach hodowlanych zwierząt gospodarskich oraz wszelkie inne sprawy weterynaryjne, przekazane do zakresu działania starostów, jako władz administracji ogólnej.

b) Projekty zarządzeń o wewnętrznej organizacji wymienionych wyżej referatów oraz wykazy liczbowe i imienne obsady osobowej należy opracować z uwzględnieniem tych samych zasad, jak w odniesieniu do działów rolnictwa i reform rolnych (§ 11) i przedłożyć Ministerstwu Rolnictwa i Reform Rolnych w 4-ch egzemplarzach również w terminie do dnia 28 lutego 1947 r. jednocześnie z projektami, dotyczącymi działu rolnictwa i reform rolnych.

Po wyrażeniu przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej a odnośnie obszaru Ziem Odzyskanych — przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Ziem Odzyskanych zgody na wspomniane wyżej projekty, wydadzą je wojewodowie, jako zarządzenia uzupełniające organizację starostw.

c) Do czasu wydania zarządzeń w myśl ustępu poprzedniego wprowadzą wojewodowie pro-

jekty tych zarządzeń w życie, jako zarządzenia tymczasowe, nie ogłaszając ich w Dziennikach Wojewódzkich.

§ 14. Do czasu unormowania stosunku służbowego:

a) dotychczasowi prezesi wojewódzkich urzędów ziemskich pełnić będą obowiązki kierowników działów rolnictwa i reform rolnych w urzędach wojewódzkich,

b) dotychczasowi kierownicy powiatowych urzędów ziemskich (komisarze ziemscy) pełnić będą obowiązki kierowników referatów rolnictwa i reform rolnych w starostwach,

c) dotychczasowi powiatowi lekarze weterynarii w starostwach obejmują kierownictwo referatów weterynarii,

d) dotychczasowi kierownicy urzędów wodno-melioracyjnych pełnić będą obowiązki kierowników rejonowych kierownictw robót wodno-melioracyjnych.

Pozostali funkcjonariusze i pracownicy kontraktowi wojewódzkich i powiatowych urzędów ziemskich oraz urzędów wodno-melioracyjnych przechodzą do służby w urzędach wojewódzkich i starostwach z tym, że funkcjonariusze i pracownicy kontraktowi, pełniący służbę kancelaryjną, oraz funkcjonariusze i pracownicy niżsi, z wyjątkiem nadzorców melioracyjnych i strażników (rzecznych, wałowych, rybackich) oraz kierowców samochodowych, przechodzą w granicach ogólnych etatów i kredytów urzędów wojewódzkich na etat i budżet Ministerstwa Administracji Publicznej, a na obszarze Ziem Odzyskanych, na etat i budżet Ministerstwa Ziem Odzyskanych.

Zachodząca w związku z nową organizacją administracji rolnictwa i reform rolnych w urzędach wojewódzkich i starostwach potrzeba wydania nowych pism nominacyjnych dla personelu zatrudnionego w tej administracji zostanie uregulowana odrębnym zarządzeniem.

§ 15. Działy rolnictwa i reform rolnych w urzędach wojewódzkich posługują się pieczęcią okrągłą urzędów wojewódzkich, referaty rolnictwa i reform rolnych oraz weterynarii — pieczęcią okrągłą starostw.

Urzędnicy fachowi mogą posługiwać się pieczęciami jak wyżej z dodatkowym napisem, wskazującym na ich charakter służbowy (komisarz ziemski, powiatowy lekarz weterynarii, ewentualnie inni).

Wnioski wojewodów o zamówienie potrzebnej ilości pieczęci, wymienionych powyżej w ustępach 1 i 2, należy bezzwłocznie nadesłać do Ministerstwa Administracji Publicznej, a z obszaru Ziem Odzyskanych — do Ministerstwa Ziem Odzyskanych.

§ 16. Wszystkie pisma, wychodzące z działów rolnictwa i reform rolnych oraz referatów rolnictwa i reform rolnych oraz weterynarii, których nie podpisuje osobiście wojewoda względnie starosta, winny mieć nagłówki:

1. Urząd Wojewódzki . . . . .
   Dział Rolnictwa i Reform Rolnych
   Wydział . . . .
2. Starostwo Powiatowe . . . . . .
   Referat Rolnictwa i Reform Rolnych (Weterynarii),

przy czym w wypadkach, w których dział rolnictwa i reform rolnych względnie poszczególne wydziały tego działu mieścić się będą przejściowo w innej miejscowości, niż pozostałe komórki organizacyjne urzędu wojewódzkiego, należy w nagłówku pism podawać miejscowość, będącą siedzibą działu (wydziału).

Ta sama zasada winna być stosowana do starostw, w których referaty rolnictwa i reform rolnych mieścić się będą przejściowo w innej miejscowości, niż pozostałe komórki organizacyjne starostwa.

§ 17. Pisma wychodzące z działów i referatów, których nie podpisuje osobiście wojewoda względnie starosta, winny być podpisywane „Za Wojewodę" względnie „Za Starostę" przez upoważnionych do tego urzędników, z podaniem imienia i nazwiska podpisującego i jego stanowiska służbowego.

§ 18. Sprawa wydatków rzeczowo-administracyjnych działów rolnictwa i reform rolnych w urzędach wojewódzkich i referatów rolnictwa i reform rolnych oraz weterynarii w starostwach, będzie uregulowana odrębnym zarządzeniem.

§ 19. Zakres i tryb nadzoru wojewodów i starostów nad przedsiębiorstwami państwowymi lub ich oddziałami, wymienionymi w art. 1 ust. 2 Dekretu, zostanie ustalony odrębnym zarządzeniem.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
St. Mikołajczyk

Minister Administracji Publicznej:
Wł. Kiernik

Minister Ziem Odzyskanych:
Wł. Gomułka

ZARZĄDZENIE

MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 19 sierpnia 1946 r.

(Nr GM/4. IV/430/46)

w sprawie nadania statutu przedsiębiorstwu państwowemu: „Państwowe Zakłady Hodowli Roślin".

Na podstawie art. 8 dekretu z dnia 8 października 1945 r. o Państwowych Zakładach Hodowli Roślin (Dz. U. R. P. Nr 44, poz. 250) nadaję przedsiębiorstwu państwowemu pod nazwą: „Państwowe Zakłady Hodowli Roślin" statut w brzmieniu, ustalonym w załączniku do niniejszego zarządzenia.

Minister:

St. Mikołajczyk

Załącznik do zarządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 19 sierpnia 1946 r. GM/4.IV/430/46.

STATUT

PAŃSTWOWYCH ZAKŁADÓW HODOWLI ROŚLIN

I. Cel, siedziba i zakres działania.

§ 1. Państwowe Przedsiębiorstwo pod nazwą „Państwowe Zakłady Hodowli Roślin", w dalszym ciągu Zakładami zwane, stanowi odrębną jednostkę gospodarczą, prowadzoną na zasadach handlowych, posiada osobowość prawną i jest wolne od obowiązku wpisu do Rejestru Handlowego.

Zakłady używają pieczęci okrągłej z godłem państwowym i napisem w otoku „Państwowe Zakłady Hodowli Roślin".

§ 2. Siedzibą Zakładów jest siedziba naczelnych władz Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 3. Zakłady swą działalnością obejmują obszar całego Państwa.

§ 4. Celem Zakładów jest dążenie do podniesienia kultury rolnej w dziedzinie produkcji roślinnej przez:

a) zakładanie, prowadzenie i kontrolę hodowli wszystkich roślin uprawnych w gospodarstwach własnych, przejętych przez Zakłady i w gospodarstwach hodowlanych państwowych i samorządowych, oraz kontrolę prywatnych i spółdzielczych hodowli i ich obrotu nasionami,

b) rozmnażanie nasion własnych i obcych hodowli w ośrodkach państwowych i gospodarstwach prywatnych w drodze umów plantatycyjnych,

c) zakładanie i prowadzenie stacji doświadczalnych nasiennych, rozmnażalni roślin, czyszczalni nasion, placówek handlowych dla obrotu nasionami i własnych magazynów,

d) współpracę naukową w dziedzinie hodowli roślin z instytucjami i placówkami krajowymi oraz zagranicznymi o pokrewnych celach i środkach działania.

II. Organizacja.

§ 5. Zarząd Zakładów stanowią: Dyrektor, który jest fachowcem w dziedzinie hodowli roślin i dwaj zastępcy dyrektora. Dyrektora mianuje i zwalnia Minister Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 6. Dyrektor Zakładów sprawuje kierownictwo ogólne i fachowe nad Zakładami i podległymi jednostkami, mianuje i zwalnia pracowników Zakładów i podległych jednostek, składa wnioski Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie mianowania i zwalniania zastępców dyrektora.

Zastępcy dyrektora kierują: jeden działem administracyjnym i do niego należą również sprawy budżetowe Zakładów, drugi działem handlowym.

§. 7. Prawo podpisu w imieniu Zakładu posiadają: dyrektor, zastępcy dyrektora lub osoby przez dyrektora upoważnione.

Zobowiązania w imieniu Zakładów podpisują: dyrektor Zakładów samodzielnie, lub dwie spośród wyżej wymienionych osób.

§ 8. Na czele stacji hodowlanych, rozmnażalni, czyszczalni nasion, magazynów handlowych, majątków ziemskich, zakładów przemysłowych, zakładów ogrodniczych stoją kierownicy.

§ 9. Zakłady mogą otwierać w miarę potrzeby placówki handlowe, na czele których stoją kierownicy handlowi.

§ 10. Zakłady oraz jednostki podległe działają na podstawie regulaminów zgodnych z tym statutem i zatwierdzonych przez dyrektora Zakładów.

III. Fundusze.

§ 11. Fundusze Zakładów stanowią:

a) fundusze powstałe z nadwyżek bilansowych,
b) dotacje ze Skarbu Państwa,
c) wszelkie inne fundusze i ruchomości.

§ 12. Zakłady mają prawo nabywania nieruchomości na cele związane z hodowlą roślin i zbywania ich za zgodą Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

IV. Rachunkowość.

§ 13. Rokiem obrachunkowym i budżetowym jest okres od dnia 1 lipca do dnia 30 czerwca roku następnego.

§ 14. Preliminarz dochodów i wydatków na rok obrachunkowy, oraz preliminarze dodatkowe zatwierdza Minister Rolnictwa i Reform Rolnych.

Za miniony rok budżetowy dyrektor przedstawia zamknięcie rachunkowe oraz bilanse Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych.

V. Likwidacja.

§ 15. Likwidacja majątku Zakładów następuje na podstawie decyzji Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych. Majątek Zakładów, w razie ich likwidacji, przechodzi na cele ustalone przez obu wymienionych Ministrów.

5

ZARZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 23 listopada 1946 r.

(Nr FZ. 2/II/5/78)

w sprawie spłat należności Państwowego Funduszu Ziemi.

Na zasadzie art. 4 i 20 dekretu z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 13 z 1945 r.) zarządzam, co następuje:

§ 1. Po ostatecznym utaleniu ceny za ziemię, budynki i inwentarze w życiu dla poszczególnego nabywcy na zasadach określonych w art. 14 dekretu o przeprowadzeniu reformy rolnej oraz §§ 34 — 36 rozporządzenia z dnia 1.III. 1945 r. (Dz U.R.P. Nr 10, poz. 51) — Wojewódzkie Urzędy Ziemskie sporządzają według ustalonego wzoru „Wykaz rozrachunkowy nabywców działek" każdego rozparcelowanego majątku (gospodarstwa poniemieckiego, poukraińskiego itd.). Wykaz ten sporządzony jest w 2-ch egzemplarzach, które przesyłane są przez Wojewódzki Urząd Ziemski do właściwego terytorialnie Oddziału Państwowego Banku Rolnego. Oddział ten, po sprawdzeniu wykazu pod względem rachunkowym, potwierdza na jednym z nadesłanych egzemplarzy przyjęcie wykazanych w nim należności i zwraca ten egzemplarz wykazu Wojewódzkiemu Urzędowi Ziemskiemu.

§ 2. Oddział Państwowego Banku Rolnego w terminie najpóźniej miesięcznym od daty przyjęcia do administracji należności sporządza i wysyła do dłużników wezwania płatnicze na zapłacenie przez nich 10% ceny kupna.

Termin płatności 10% ceny kupna zapada ostatniego dnia miesiąca następującego po tym, w którym doręczono dłużnikom wezwanie płatnicze.

§ 3. Pozostałe po wymierzeniu 10% ceny kupna należności za działkę zostają rozłożone przez Oddział Państwowego Banku Rolnego dla małorolnych i średniorolnych na 10 lat, a dla bezrolnych 20 lat do spłaty w równych rocznych ratach kapitałowych, wyrażonych w pełnych kilogramach żyta (ułamki kilogramów są zaokrąglane wzwyż do pełnych kilogramów). Raty te są płatne do dnia 1 grudnia każdego roku bez oprocentowania.

Każdy dłużnik otrzymuje z Oddziału Państwowego Banku Rolnego zawiadomienie o rozłożeniu jego zadłużenia na raty. W zawiadomieniu tym Oddział Państwowego Banku Rolnego podaje wysokość rat, terminy, sposób ich spłat, wysokość dodatku administracyjnego oraz nakłada na dłużnika obowiązek spłaty ich w ustalonych terminach bez dodatkowego wezwania.

Pierwsza z rozłożenia rata płatna jest w roku następującym po tym, w którym zapadł termin płatności 10% ceny kupna działki.

§ 4. Wezwania i zawiadomienia w §§ 2 i 3 niniejszego zarządzenia winny zawierać pouczenie o treści art. 14 ust. (3) dekretu o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. Nr 3 z 1945 r. poz. 13) oraz §§ 3,9, i 10 niniejszego zarządzenia.

§ 5. Na pokrycie kosztów administracji Państwowego Banku Rolnego należnościami, wymienionymi w §§ 2 i 3 niniejszego zarządzenia, doliczany jest aż do odwołania dodatek administracyjny w wysokości 0,3% — w pierwszym roku od ceny kupna, a w następnych latach od wpłaconych rat. Przy obliczaniu dodatku ułamki kilogramów są zaokrąglane wzwyż do pełnych kilogramów.

Dodatek ten podlega spłacie wraz z ratą kapitałową Państwowego Funduszu Ziemi.

Ogólną sumę wymierzonego w ten sposób dodatku administracyjnego inkasuje Państwowy Bank Rolny. Na pokrycie bieżących wydatków handlowych, ponoszonych przez Bank w ciągu roku, Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych na wniosek Państwowego Banku Rolnego wypłacać będzie zaliczki z wpływów Funduszu Ziemi. Najpóźniej do 31.XII każdego roku nastąpi rozliczenie pomiędzy Ministerstwem Rolnictwa i Reform Rolnych, a Państwowym Bankiem Rolnym z tytułu pobranych zaliczek.

§ 6. Spłata zapadłych należności może być przez dłużnika dokonana w gotówce do kasy Oddziału Państwowego Banku Rolnego, po przeliczeniu zapadłych rat w życie na złote według cen obowiązujących w tym roku obrachunkowym, w którym następuje faktyczna zapłata. Rok obrachunkowy zaczyna się w dniu 1 stycznia, a kończy się w dniu 31 grudnia roku kalendarzowego.

Spłata zaległych rat może być dokonana również w życie przez dostawę zboża dobrej jakości do składnicy wskazanej na żądanie dłużnika przez właściwy terenowo Oddział Państwowego Banku Rolnego.

§ 7. W razie zapłaty należności za pośrednictwem poczty Państwowy Bank Rolny uznaje wpłatę za dokonaną z chwilą gdy uzyska możność dysponowania wypłaconą sumą.

Dla ustalenia jednak równowartości zboża w złotych miarodajną jest data stempla pocztowego na przekazie pocztowym.

§ 8. W razie niezapłacenia w terminie zapadłej należności, obliczonej według ceny obowiązującej w danym roku, liczone są odsetki zwłoki w wysokości 1% miesięcznie, licząc rozpoczęty miesiąc za cały, z tym jednak, że odsetki nie będą liczone, jeśli rata zostanie zapłacona w tym miesiącu, w którym zapadł termin jej płatności.

§ 9. Dłużnicy mają prawo spłacenia w każdym czasie całości lub części należności pozostałej do spłaty przed ustalonym terminem płatności.

Częściową przedterminową spłatę zalicza się przede wszystkim na ratę, która zapada w roku kalendarzowym, w którym dłużnik dokonuje częściowo przedterminową spłatę, pozostałą zaś sumę, o ile przekracza wysokość jednej raty, zalicza się na pokrycie najbliższych z kolei rat.

Przeliczenie spłaconej przedterminowej należności z żyta na złote dokonuje się według ceny żyta, ustalonej na ten rok obrachunkowy, w którym następuje faktyczna przedterminowa spłata.

Każdy nowonabywca, posiadający akt nadania na obiekt rolny, który nie został oszacowany, może wpłacać tytułem zaliczki na poczet należności zsadniczo każdą sumę.

Z gospodarstw poniemieckich, na które zostały wydane akty nadania po uwzględnieniu momentu weryfikacyjnego — Powiatowe Urzędy Ziemskie sporządzą indywidualnie wykazy zaliczek dla Państwowego Banku Rolnego.

W wykazach tych musi być uwidoczniona zaliczka w życie obowiązująca płatnika od 1 do 5 q z ha — w zależności od stopnia zagospodarowania, stanu zabudowań i inwentarzy.

§ 10. W razie odroczenia przez Powiatowy Urząd Ziemski w wypadkach zasługujących na uwzględnienie płatności 10% ceny kupna za działkę na lat trzy, ulegają odpowiedniemu przesunięciu terminy płatności wszystkich rat z rozłożenia reszty należności za działkę.

§ 11. W razie trudności płatniczych, wynikłych z powodu nieurodzaju, pożaru lub innych klęsk, śmierci albo ciężkiej choroby dłużnika lub jedynego żywiciela rodziny itp. — można udzielić dłużnikowi na prośbę jego (lub osób zainteresowanych) ulg w spłacie zapadłych należności — w postaci odroczenia terminu płatności raty na okres do lat 2, lub w postaci rozłożenia zapadłej raty na terminy płatności rat następnych, przypadających w okresie trzech lat.

Odroczenie lub rozłożenie na raty może objąć najwyżej dwie raty.

Ulg tych udzielają właściwe terytorialnie Oddziały Państwowego Banku Rolnego.

Za czas odroczenia lub rozłożenia na raty odsetek zwłoki nie pobiera się.

§ 12. Z chwilą zalegania z ratą Oddział Państwowego Banku Rolnego winien wysłać do dłużników upomnienie o obowiązku zapłacenia zapadłych rat z zagrożeniem ściągnięcia tych rat w drodze postępowania egzekucyjnego. Po upływie dni 14 od daty doręczenia upomnienia należy wszcząć postępowanie egzekucyjne, mające na celu ściągniecie zaległości przede wszystkim w trybie egzekucji, prowadzonej przez Urzędy Skarbowe, a jeśli taka egzekucja wyniku nie daje — w trybie postępowania sądowego do nieruchomości.

§ 13. Cała ciążąca na działce należność (a więc i raty, które jeszcze nie zapadły) staje się natychmiast płatna, jeżeli do nieruchomości dłużnika zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne.

§ 14. Otrzymane przez Oddziały Państwowego Banku Rolnego sumy z tytułu spłat należności Funduszu Ziemi Oddziały Banku przelewają co miesiąc do Instytucji Centralnej Banku, która przelewa je — po potrąceniu przewidzianych w § 4 niniejszego zarządzenia zaliczek na koszty administracji, na rachunek bieżący Funduszu Ziemi, prowadzony przez Oddział Państwowego Banku Rolnego w Warszawie.

O dokonanych przelewach i potrąceniach komunikuje Instytucja Centralna Państwowego Banku Rolnego Ministerstwu Rolnictwa i Reform Rolnych niezwłocznie po dokonaniu tych operacji.

§ 15. Oddziały Państwowego Banku Rolnego przesyłają do Instytucji Centralnej Państwowego Banku Rolnego miesięczne sprawozdania rachunkowe z administracji należności Funduszu Ziemi z takim obliczeniem, ażeby Instytucja Centralna otrzymała to sprawozdanie najpóźniej w ciągu 7 dni po okresie sprawozdawczym.

Na podstawie otrzymanych z Oddziałów sprawozdań Instytucja Centralna Państwowego Banku Rolnego opracowuje ogólne sprawozdanie miesięczne Funduszu Ziemi i najpóźniej po upływie 10 dni od miesiąca sprawozdawczego przesyła to sprawozdanie Ministerstwu Rolnictwa i Reform Rolnych.

Wzór sprawozdania tego Instytucja Centralna Państwowego Banku Rolnego ustala w porozumieniu z Ministerstwem Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 16. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 1946 r.

Minister:
St. Mikołajczyk.

6

ZARZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 9 grudnia 1946 r.

(Nr OR/1/I/10/39)

w sprawie wynagrodzenia opłacanych przez Państwo kontraktowych nauczycieli szkół rolniczych państwowych i publicznych.

A. Wynagrodzenie nauczycieli zajętych w pełnej liczbie godzin.

1. Przez pełną liczbę godzin nauczania, względnie pełnienia czynności instruktorskich, należy rozumieć liczbę godzin, określoną jako wymiar zajęć obowiązkowych nauczycieli etatowych w rozporządzeniu Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 10.VIII. r. (Dz. U. M. W. R. i O. P. Nr 10, poz. 316).

2. Nauczyciele w szkołach rolniczych otrzymują wynagrodzenie równające się uposażeniu jednej z grup od VIII — VI uposażeń funkcjonariuszów państwowych, według indywidualnych umów, zależnie od typu szkoły w granicach etatów wykazanych w budżecie.

3. Instruktorzy w szkołach rolniczych otrzymują wynagrodzenie równające się uposażeniu jednej z grup od IX — VII, według indywidualnych umów zależnie od typu szkoły w granicach etatów wykazanych w budżecie.

4. Dyrektorzy i kierownicy szkół rolniczych, oraz kierownicy wydziałów i warsztatów otrzymują wynagrodzenie na zasadach przewidzianych dla nauczycieli tych szkół, z tym, że ponadto za kierownictwo otrzymują dodatek służbowy, jeżeli przywiązany on jest do danego stanowiska.

5. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może zezwolić, aby wynagrodzenie umowne było o jedną grupę wyższe od wynagrodzenia określonego w punkcie 2, 3 i 4, a to zależnie od liczby lat pracy nauczycielskiej lub praktyki zawodowej oraz kategorii wykładanych przedmiotów.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może również przyznać wybitnym fachowcom — dyrektorom, kierownikom, nauczycielom i instruktorom w szkołach rolniczych i dokształcających wynagrodzenie dodatkowe, wynoszące najwyżej 100% otrzymywanego wynagrodzenia zasadniczego.

6. W razie przyznania dodatku z tytułu wybitnej fachowości pracownikom, otrzymującym inny dodatek służbowy, mają zastosowanie postanowienia § 41 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19.XII. 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 102 poz. 781).

7. Za „wybitnego" fachowca może być uznany tak nauczyciel przedmiotów zawodowych jak i nauczyciel uczący przedmiotów pomocniczych względnie prowadzący praktyczną naukę zawodu.

B. Wynagrodzenie nauczycieli i instruktorów, niezajętyych w pełnym wymiarze godzin.

1. Nauczyciele i instruktorzy, niezajęci w pełnym wymiarze godzin, otrzymują za jedną godzinę zajęć tygodniowo w stosunku miesięcznym:

a) nauczyciele niewykwalifikowani (stawka wg. grupy VIII):

	Ziemie dawne	Ziemie odzysk.
w I kategorii przedmiotów	110 zł	145 zł
II „ „	130 „	170 „
III „ „	140 „	185 „
IV „ „	165 „	215 „

b) nauczyciele kwalifikowani (stawka wg. grupy VII):

w I kategorii przedmiotów	115 „	160 „
II „ „	135 „	185 „
III „ „	150 „	200 „
IV „ „	175 „	235 „

c) nauczyciele kwalifikowani (stawka wg. grupy VI):

w I kategorii przedmiotów	125 „	170 „
II „ „	145 „	200 „
III „ „	160 „	220 „
IV „ „	185 „	255 „

2. Określone w punktach a, b i c stawki, mogą być również zwiększone przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych o 100% w stosunku do wybitnych fachowców, zgodnie z punktem A. — 5 ust. 2.

C. Zawieranie umowy.

1. Stosunek pracy kontraktowych nauczycieli i instruktorów opiera się na umowie, którą należy zawierać z każdym pracownikiem pisemnie wg. załączonego wzoru. Spisanie i zatwierdzenie umowy powinno z reguły nastąpić przed rozpoczęciem pełnienia obowiązków.

2. Władza zawierająca umowę zatrzymuje jeden egzemplarz umowy w swych aktach, drugi zaś przeznaczony dla pracownika wraz z odpisem po jego uwierzytelnieniu, zwraca do kierownika szkoły, celem doręczenia pracownikowi i zatrzymania odpisu w aktach szkoły.

W wykonaniu niniejszego zarządzenia, naczelnicy wydziałów nadeślą uzasadnione wnioski w sprawie przyznania dodatku dla wybitnych fachowców.

Przy opracowaniu wniosków należy uwzględniać całokształt okoliczności, które mogą wpłynąć na wysokość tego dodatku.

Wnioski mogą być składane w granicach możliwości finansowych wydziałów oświaty rolniczej, gdyż wydatki z powyższego tytułu muszą mieścić się w ramach przyznanych na ten cel kredytów.

Wysokość dodatku dla wybitnego fachowca nie musi zawsze opiewać na 100% pobieranego uposażenia, przeciwnie, należy stosować gradację w procentach przyznawanego dodatku.

Zarządzenie niniejsze obowiązuje z dniem 1 października 1946 r.

w/z. Minister:
B. Podedworny

Załącznik.

U M O W A.

zawarta w dniu .... 19 ..... r.
między ....
....
a obywatelem (ką) ....
w sprawie stosunku służbowego.

1. Obywatel ....
w dalszej treści umowy niniejszej zwany pracownikiem, przyjmuje na siebie od dnia ....
19 .... obowiązki
....
....

w wymiarze .... godzin zasadniczych tygodniowo.
W okresie pierwszych trzech miesięcy, licząc od dnia objęcia służby, uważa się umowę niniejszą za zawartą na okres próbny, po upływie trzech miesięcy za zawartą na czas nieokreślony.

2. Pracownik będzie otrzymywał ze Skarbu Państwa miesięczne wynagrodzenie równe grupie uposażenia zasadniczego funkcjonariuszów państwowych wraz z przynależnymi tej grupie wszelkimi dodatkami. Wszelkie zmiany uposażenia funkcjonariuszów państwowych stosuje się bez potrzeby zmiany umowy do wynagrodzenia, określonego wyżej.
W razie pełnienia czynności służbowych poza zwykłym miejscem służbowym oraz w razie przeniesienia na nowe miejsce służbowe, będą pracownikowi przysługiwały należności w/g norm, obowiązujących dla funkcjonariuszów państwowych w .... grupie uposażenia.

3. W razie niemożności pełnienia przez pracownika obowiązków wskutek choroby lub nieszczęśliwego wypadku, jeżeli one nie zostały wywołane rozmyślnie, wskutek powołania do pełnienia obowiązków obywatelskich nałożonych przepisami prawa publicznego, albo też wskutek wykluczenia od zajęć przez władze sanitarne dla zapobieżenia rozwleczeniu choroby zaraźliwej, pracownik zachowuje przez okres trzech miesięcy prawo do wynagrodzenia zmniejszonego o kwoty otrzymane z tytułu ubezpieczenia prawno-publicznego w razie choroby lub nieszczęśliwego wypadku, względnie ze Skarbu Państwa w razie powołania do pełnienia wyżej wymienionych obowiązków, albo też wykluczenia od zajęć przez władze sanitarne. W razie powołania do ćwiczeń wojskowych rezerwy będzie pracownik otrzymywał wynagrodzenie określone w p. 2 niniejszej umowy bez potrąceń. We wszystkich wymienionych wyżej wypadkach niemożności pełnienia obowiązków służbowych prawo do wynagrodzenia gaśnie przed upływem trzech miesięcy, jeżeli w ciągu tych trzech miesięcy umowa niniejsza ulegnie rozwiązaniu wskutek wypowiedzenia dokonanego przed zajściem powyższych wypadków.

W razie powołania na przeszkolenie wojskowe, jak również jako żołnierza rezerwy lub pospolitego ruszenia do czynnej służby wojskowej ze względu na bezpieczeństwo Państwa, będzie pracownik korzystał w zakresie wynagrodzenia z uprawnień przewidzianych w Kodeksie Zobowiązań oraz innych aktach ustawodawczych (art. 3 Dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 sierpnia 1939 r., o zmianie Kodeksu Zobowiązań) oraz przepisów wprowadzających Kodeks Zobowiązań (Dz. U.R.P. Nr 84, poz. 538).

4. Pracownikowi będzie służyło prawo do urlopu dla wypoczynku na zasadach art. 42, 43, 44 i dalszych ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. (Dz. U.R.P. z 1932 r. Nr 104, poz. 873) o stosunkach służbowych nauczycieli.

5. Pracownik przyjmuje na siebie obowiązki, określone w ustawie z dnia 1 lipca 1926 r. (Dz. U.R.P. z 1932 r. Nr 104, poz. 873) o stosunkach służbowych nauczycieli, a ponadto zobowiązuje się stosować ściśle do instrukcji zarządzeń i innych przepisów oraz regulaminów obowiązujących nauczycieli szkoły w której pracuje.

6. W razie uchybienia warunkom umowy, a w szczególności obowiązkom służbowym, mogą być na pracownika nałożone kary pieniężne do wysokości 10% wynagrodzenia, niezależnie od możności zastosowania innych rygorów. Kary pieniężne potrącane będą przy wypłacie wynagrodzenia z zastrzeżeniem, że potrącenie nie może przekraczać 10% wynagrodzenia, przypadającego do wypłaty po dokonaniu innych, ustawowo dozwolonych potrąceń.

7. Rozwiązanie stosunku służbowego następuje:

a) w okresie próbnym t. j. w pierwszych trzech miesiącach służby po uprzednim dwutygodniowym wypowiedzeniu, które powinno nastąpić na piśmie i być doręczone najpóźniej pierwszego lub szesnastego dnia miesiąca kalendarzowego.
b) po zakończeniu okresu próbnego, po upływie trzech miesięcy od wypowiedzenia umowy przez pracodawcę lub pracownika. Trzymiesięczny okres wypowiedzenia winien pokrywać się miesiącami kalendarzowymi, wypowiedzenie zaś winno nastąpić na piśmie i być doręczone najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca kalendarzowego, poprzedzającego okres wypowiedzenia.
c) rozwiązanie stosunku służbowego w związku z powołaniem do służby wojskowej będzie unormowane zgodnie z art. 134 ustawy, z dnia 10 kwietnia 1938 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U.R.P. Nr 25, poz. 220).
d) W razie zamianowania pracownika nauczycielem stałym lub tymczasowym po myśli art. 3, 8 i dalszych ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U.R.P. z 1932 r. Nr 104, poz. 873), z chwilą doręczenia pisma nominacyjnego.

Po upływie trzech miesięcy niepełnienia obowiązków z powodu choroby lub nieszczęśliwego wypadku, może pracodawca uznać umowę za rozwiązaną. Poza tym nastąpić może rozwiązanie umowy niniejszej w innych wypadkach przy zachowaniu terminu wypowiedzenia.

Wypowiedzenie umowy przez pracodawcę, nie może nastąpić podczas urlopu, choroby albo wykluczenia pracownika od zajęć przez władzę sanitarną, o ile choroba lub wykluczenie od zajęć nie trwa dłużej niż trzy miesiące.

W razie powołania do służby wojskowej na skutek mobilizacji, lub częściowego uzupełnienia wojska do stopy wojennej, umowa z tego powodu nie może być rozwiązana.

8. W razie rozwiązania stosunku służbowego, obowiązany będzie pracownik zwrócić otrzymane zaliczki i uregulować zaciągnięte względem pracodawcy zobowiązania pieniężne i służbowe.

9. Dla wszystkich sporów wynikłych z niniejszej umowy, będą w pierwszej instancji wyłącznie kompetentne sądy przedmiotowe właściwe, mające siedzibę w ....

Podpis pracownika

Podpis i stanowisko zawierającego umowę

7

INSTRUKCJA

MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 12 grudnia 1946 r.

w sprawie ustalania ceny sprzedażnej nieruchomości ziemskich i ich przynależności dla nabywców z mocy dekretu z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 13 za 1945 r.),

ROZDZIAŁ I.

Postanowienia ogólne.

§ 1.

Określenie przedmiotu.

Niżej podane przepisy obejmują klasyfikację i wycenianie w życie otrzymywanych przez nabywców gruntów, budynków, inwentarzy żywych i martwych oraz obiektów rolniczych specjalnych, jak to sadowniczych, warzywniczych, torfów, lasów i wód.

§ 2.

Komisje klasyfikacyjno-szacunkowe i ich czynności.

Do pomocy Komisjom klasyfikacyjno-szacunkowym, w skład których wchodzą osoby, przewidziane w § 35 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 1 marca 1945 r. (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 51), powołuje Komisarz Ziemski właściwych rzeczoznawców. Rzeczoznawcy mogą zażądać wniesienie do protokółu swoich opinii.

W wypadku gdy Gminna Komisja Reformy Rolnej nie jest czynna, Gminna Rada Narodowa deleguje do Komisji klasyfikacyjno-szacunkowej jednego przedstawiciela, drugiego zaś Samopomoc Chłopska.

Jeżeli szacowane grunty mają być przekazane na rzecz Spółdzielni Samopomocy Chłopskiej, drugiego przedstawiciela deleguje również Gminna Rada Narodowa.

Uchwały zapadają większością głosów, przy równości zaś głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

Klasyfikację przeprowadza się w zasadzie dla całego obiektu parcelowanego.

W wypadku jeżeli obiekt posiada kilka klas gruntu, należy przeprowadzić klasyfikację szczegółową.

Poszczególne kontury klasyfikacyjne winny być opalikowane na gruncie. O przebiegu klasyfikacji i szacunku należy spisać protokół, uwidoczniając użytki i przebieg linii klasyfikacyjnych na szkicu klasyfikacyjnym. Protokół klasyfikacyjno-szacunkowy, szkic klasyfikacyjny, wykaz działek z podaniem ich powierzchni i wartości podpisują wszyscy członkowie komisji.

Dokonywania klasyfikacji komisja zaniecha, o ile jest w posiadaniu materiałów klasyfikcyjnych, odpowadających wymaganiom niniejszej istrukcji.

Klasyfikacji gospodarstw i działek pojedyńczych można dokonywać bez ustalania konturów klasyfikacyjnych na gruncie, określając obszary poszczególnych klas w przybliżeniu w ich % stosunku do całkowitego obszaru gruntów gospodarstwa.

Protokół klasyfikacyjno-szacunkowy w obiektach melioracyjnych winien zawierać dane dotyczące rodzaju dokonanej melioracji i jej przybliżonego obszaru.

§ 3.

Podstawy szacunku użytków rolnych.

Cenę sprzedażną użytków rolnych ustala się w życie, równą przeciętnemu rocznemu urodzajowi zależnie od klasy gruntów (Zał. Nr 1 — Klasy gruntów, zał. Nr 2 — Cena sprzedażna gruntów.

§ 4.

Działki urzędnicze i robotnicze.

Cenę sprzedażną działek ziemi przeznaczonych na utworzenie kolonii robotniczych i urzędniczych ustala się według § 3.

§ 5.

Działki na cele przemysłowe, handlowe i budowlane.

Cenę sprzedażną działek ziemi, przeznaczonych na cele przemysłowe, handlowe i budowlane, nie związane z prowadzeniem gospodarki rolnej, należy określać na podstawie cen rynkowych, płaconych za podobne działki w 1938 r. w przeliczeniu na żyto w stosunku 17,50 za 1 q.

§ 6.

Parki.

Parki ulegając likwidacji szacuje się jako sumę wartości użytku rolnego według § 3 oraz wartości drzewostanu według cen rynkowych drzewa na pniu, w przeliczeniu na żyto.

Parki, które zostaną przekazane z zastrzeżeniem niewycinania ze względów przyrodniczych lub innych, szacuje się jak nieużytki.

§ 7.

Drogi i rowy przydrożne.

Drogi i rowy przydrożne nie podlegają ocenianiu.

§ 8.

Ustalanie ceny sprzedażnej z osobna dla działek i w częściach idealnych obszaru.

Cena sprzedażna działek ziemi winna być ustalona dla każdej działki z osobna. Natomiast przy sprzedaży ziemi w częściach idealnych w związku ze scaleniem cenę sprzedażną gruntów dla poszczególnych nabywców określa się przez podzielenie ceny sprzedażnej całego obszaru na części, odpowiadające częściom idealnym udziału tych nabywców w nabywanym przez nich wspólnie obszarze.

§ 9.

Przetargi.

Przetargi na zarządzenie Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych dokonuje Komisarz Ziemski łącznie z dwoma przedstawicielami Powiatowej Komisji Ziemskej.

ROZDZIAŁ II.

Ustalanie cen sprzedażnych inwentarzy i zasobów.

§ 10.

Inwentarz żywy z reformy rolnej.

A. K o n i e.

I. K a t e g o r i a. Zdrowe. Stan dobrej kondycji i utrzymania o proporcjonalnej budowie. Pełna wartość użytkowa. Wiek nieprzekraczający 10 lat — 15 q.

II K a t e g o r i a. Zdrowe. Stan średniej kondycji i utrzymania. Dysproporcja budowy. Zmniejszona wartość użytkowa. Wiek nieprzekraczający 12 lat — 10 q.

III K a t e g o r i a. Wszystkie konie, które nie odpowiadają warunkom I i II kategorii — 8 q.

M ł o d z i e ż w 3 kategoriach — stan dobry, zadawalający i słaby — ceny za 5 miesięcznych do 1 roku $1/4$ część wartości konia odpowiedniej kategorii, od 1 do 2 lat — $1/2$ wartości, od 2 do 3 lat — $3/4$ wartości.

B. K r o w y.

I K a t e g o r i a. Zdrowe. Stan dobrej kondycji i utrzymania. Głęboka i proporcjonalna budowa. Rasy czarno-białej nizinnej, czerwonej względnie innej mlecznej. Wiek nieprzekraczający 10 lat. Waga żywa 400 — 550 kg — 12 q.

U w a g a: zarodowe sztuki należy podwyższyć o 50%.

II K a t e g o r i a. Zdrowe. Stan średniej kondycji i utrzymania. Dysproporcja budowy. Wiek przekraczający 12 lat. Waga żywa 300 — 450 kg — 10 q.

III K a t e g o r i a. Wszystkie krowy, które nie odpowiadają warunkom I i II kategorii — 8 q.

M ł o d z i e ż. Do pół roku — 1 q, $1/2$ do 1½ r. — 1—3 q, $1^1/_2$ do $2^1/_2$ — 3—6 q.

C. Trzoda chlewna.

Waga żywca 150 — 200 kg za 1k żywej wagi — 6 kg.
Waga żywca 100 — 150 kg za 1 kg żywej wagi — 5 kg.
Waga żywca do 100 kg za 1 kg żywej wagi — 4 kg.

D. Owce, kozy, króliki.

Według wagi za 1 kg — 2 kg.

E. Drób.

Kury, kaczki, gęsi, indyki i perliczki od wagi 1 kg — 6 kg.

§ 11.

Inwentarz martwy.

1. Lokomobile nowe cena za 1 HP à 5,0 q.
Przykład: wartość lokomobili 14-konnej — 14 × 5 = 70 q żyta.
2. Motory spalinowe za 1 HP à 5 q żyta.
3. Traktory rolne nowe za 1 HP à 5 q żyta.
4. żniwiarki „Dohringa" — 15 q żyta.
„M. Cormick" — 15 q żyta.
5. Kosiarki — 10 q żyta.
6. Młocarnie nowe duże, cepowe czyszczące z sortownikami o rozpiętości młotnej 100 × 50 od 60 do 70 q.
Ditto — mniej o 5 q za każde 10 cm wężej.
7. Młocarnie sztywtówki bez wytrząsaczy o napędzie pasowym — 10 q.
8. Ditto o napędzie trybowym — 10 q.
9. Kieraty dwukonne — 6 q.
„ czterokonne — 7 q.
„ sześciokonne — 8 q.
„ ośmiokonne — 9 q.
10. Sieczkarnie Wolskiego dwukosowe ręczne — 3 q.
Sieczkarnie Wolskiego trzykosowe — 4½ q.
Sieczkarnie Bentalloskie — 6 q.
11. Grabiarki konne nowe — 5 q.
12. Prasy do siana i słomy — 9 q.
13. Prasy do torfu sznekowe — 8 q.
14. Pługi traktorowe trzyskibowe — 20—15 q.
do nich rama sześcioskibowa — 6 q.
15. Pługi dwuskibowe konne Nr 4 — 4 q.
„ „ „ Nr 3 — 4 q.
„ jednoskibowe (koleśne) — 2 q.
16. Brony ciężkie żelazne dwójki — 2½ q.
„ „ trzypolówki — 3 q.
„ „ sześciopolówki (zestaw) — 2½ q.
Brony łąkowe — 2 q.
17. Obsypniki żelazne — 1½ q.
18. Kultywatory 9-łapowe — 4½ q.
„ 7-łapowe — 4 q.
19. Talerzówki konne motorowe — 5—10 q.
20. Kopaczki torfowe — 12 q.
21. Kopaczki mechaniczne do kartofli — 12 q.
22. Świdry studzienne — 2 q.
23. Sztangi do świdr. w/g wagi 1 kg żelaza — 2 q.
24. Wypielacze trzyrzędowe — 5 q.
25. „ wielorzędowe — 8 q.
26. Siewniki do 2 m szer. — 12 q.
za każdą dalszą szerokość ½ m — 2 q.

Narzędzia kowalskie.

27. Miech skórzany — 1½ q.
Bączki metalowe — 0,75 q.
Kowadła w/g wagi 1 kg — 3 kg.
28. Cęgi, szczypce i inne narzędzia w/g wagi za 1 kg — 1 kg.
29. Obrabiarki — w/g wagi jak pkt. 28.

Narzędzia stelmarskie.

30. Warsztat stolarski drewniany — ½ q.
31. Dłuta różne — à 5 kg żyta za sztukę.
32. Piłki ręczne stol. à 10 kg żyta.
33. Piły poprzeczne za długość 1 m—25 kg żyta mniej 10 cm długości obniża się o 5 kg żyta.
34. Toczaki nowe piaskowce w/g wagi 1 kg — 1 kg.
35. Łańcuchy różne nowe w/g wagi 1 kg — 2 kg.
36. Łopaty, widły metalowe różnej wielkości w/g wagi 1 kg — 2 kg.
37. Siekiery różne w/g wagi 1 kg — 4 kg.
38. Uprząż skórzana blankowa nowa w/g wagi 1 kg — 17 kg.
39. Siodła angielskie nor. — 6 kg.
40. Wialnie różne nowe — 5 kg.
41. Młynki — 4 kg.
42. Sortowniki (tryjery) — 7 kg.
43. Zmijki — 2½ q.
44. Sortowniki do kartofli — 7 q.
45. Wagi dziesiętne tonn. i półtonn. — 4—6 q.
„ stołowe 50 kg do 20 kg — 0,75—1,20 q.
46. Parniki do kartofli 2 m — 3½ q.
„ „ „ 1 m — 3 q.
„ „ „ ½ m — 2 q.
47. Gniotowniki śrutowniki — 1½ q.
48. Wóz jednokonny — 4q.
49. „ dwukonny — 6 q.
50. Bryczki — 10 q.

Uwaga: Zużyte narzędzia rolnicze do 60% szacować z obniżką odpowiednio do stopy procentowego zużycia. Przykład: pług nowy wartości 6 q żyta, przy stopie zużycia
25% — 6 q × 0,25 — 1550;

600 kg — 150 kg = 450 kg.
Zużycie ponad 60%. Narzędzia szacować jako złom w/g stawki za 1 kg żelaza 1 kg żyta.

§ 12.

Zasoby i inne.

Ustalenie ceny sprzedażnej zapasów, nawozów, upraw, zasiewów oraz innych składników gospodarczych i ich przeliczeń na żyto należy dokonać według miejscowych cen rynkowych. Przepis ten nie ma zastosowania w razie sprzedaży w drodze przetargu.

ROZDZIAŁ III.

Szacunek zabudowań.

§ 13.

Podstawy szacunku.

Wartość zabudowań ustala się jak 50% szacunku polisy ubezpieczeniowej (rok 1938) w przeliczeniu na żyto po cenie 17,50 zł za 1 q.

W gospodarstwach typowo rolnych poniżej 5 ha należy stosować obniżkę o dalsze 25%, jednak tylko w odniesieniu do budynków niezbędnych do prowadzenia gospodarstwa.

W stosunku do budynków nadmiernie zniszczonych należy komisyjnie ustalić procent zniszczenia i przeprowadzić odpowiednią obniżkę szacunku.

Za zniszczenia nadmierne uważa się takie, które przekracza zniszczenie wynikające wskutek samego upływu czasu przy stosowaniu zwykłej konserwacji.

§ 14.

Szacunek komisyjny.

Jeżeli budynki nie mają przedwojennego szacunku należy zwrócić się do Powiatowych Instruktorów Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych celem dokonania szacunku w skali przedwojennej (1938 r.).

W razie niemożności dokonania szacunku — jak podano wyżej — należy oszacować budynki komisyjnie, przyjmując ceny przedwojenne (1938 r.) i zastosowując zniżki jak w § 13.

§ 15.

Budynki wznoszone przez Państwo po 1945 r.

Cenę sprzedażną budynków wznoszonych przez Państwo po roku 1945 stanowią własne koszty budowy.

§ 16.

Ceny budynków na rozbiórkę i materiałów.

Cena przeznaczonych na rozbiórkę budynków, względnie ich części oraz nieużytecznych budynków nadkompletnych winna być ustalona na podstawie miejscowych cen materiałów, jakie dadzą się uzyskać przy rozbiórce z potrąceniem kosztów rozbiórki.

Cena materiałów budowlanych (cegła, drzewo i t. p.) winna być ustalona według miejscowych cen rynkowych.

§ 17.

Studnie, ogrodzenia i t. p.

Studnie, ogrodzenia i t. p. szacuje się według cen przedwojennych (1938 r.) w życie, uwzględsiając procent zniszczenia oraz stosując 50% obniżkę otrzymanego szacunku.

§ 18.

Wille i domy.

W wypadkach, gdy wille lub domy miejskie lub podmiejskie przez Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych nie zostaną inaczej rozdysponowane, należy sprzedawać je w drodze przetargu (rozdz. I § 9), przyjmując jako cenę wywoławczą wartość przedwojenną przeliczoną stosownie do § 13 i 14 niniejszego rozdziału z obniżką w wypadku ewentualnego nadmiernego zniszczenia stosownie do ust. 3 § 13 oraz dodając do tej ceny wartość działki, do której przynależny jest obiekt budowlany, ustaloną na podstawie norm szacunkowych niniejszej instrukcji.

ROZDZIAŁ IV.

Szacunek gospodarstw i gruntów specjalnych.

§ 19.

Gospodarstwa sadownicze i warzywnicze.

A. Za gospodarstwa sadownicze i warzywnicze należy uważać gospodarstwa, w których sadownictwo i warzywnictwo stanowiło główne źródło dochodu w momencie przekazania nabywcy.

B. Gospodarstwa warzywnicze należy wyceniać o 50 do 100% wyżej w stosunku do tabeli cen gruntów rolnych (zał. Nr 2) zależnie od przeciętnego rocznego urodzaju z danego gospodarstwa.

Urządzenia specjalne.

1) Szklarnie. Cenę oblicza się odpowiednio do ilości metrów pod szkłem. Średnio należy szacować 1 m² powierzchni użytkowej po 60 kg żyta. Szacunek ten winien być zmniejszony lub podwyższony zależnie od stanu budynku, konstrukcji szklarniowej, stanu urządzeń ogrzewających i parapetów. Szklarnie kwiatowe należy wyceniać 30% drożej.

Wartość materiału roślinnego szklarni należy wyceniać według cen rynkowych hurtowych, potrącając koszty, które należy ponieść do momentu sprzedaży.

2) Inspekty. Cenę oblicza się od 1 m² okna inspektowego 15 — 25 kg żyta zależnie od stanu okien. Należy również brać pod uwagę wartość urządzeń pomocniczych (urządzeń do rozprowadzenia wody, zbiorników, ogrodzeń i t. p.). Wartość w okresie produkcji warzyw wczesnych i rozsad należy oszacować według cen rynkowych.

3) Plantacje warzyw trwałych. Plantacje szparagów, rabarbaru i t. p. szacuje się w zależności od stanu i wieku plantacji o 50 — 300% wyżej za 1 ha w stosunku do tabeli cen gruntów rolnych (zał. Nr 2).

C. Sady. 1) Wartość sadu winna być ustalona jako suma ceny gruntów rolnych (zał. Nr 2) oraz wartości drzew owocowych (zał. Nr 3) z tym, że w razie choroby lub uszkodzenia drzewa ponad 50% można stosować odpowiednie obniżki.

2) Szkółki. Wartość szkółek oblicza się według cen rynkowych z obniżeniem ceny o 20% na ryzyko i koszt związany z objęciem i prowadzeniem szkółek przez nowonabywców.

§ 20.

Grunty pod wodami.

Staw i inne grunty pod wodami szacuje się według § 3 rozdziału I (zał. Nr 1 i 2) niniejszej instrukcji.

Obniża się klasyfikację o jedną klasę w przypadkach, gdy zachodzi jeden z następujących warunków:

dno jest nierówne, nie dające się osuszyć za pomocą normalnych środków;

zbiornik wody ma zlewnię z przewagą lasów torfowisk kwaśnych łąk, bagien, co wpływa na kwasowość wody;

zbiorniki wód zasilane są przeważnie ze źródeł, położonych bezpośrednio przy zbiornikach wód (nie dotyczy to stawów pstrągowych);

przepływ wód jest nieunikniony;

nadmiar wód (burzowych, z wylewów rzek czy strumieni i t. p.);

dopływ wód jest niedostateczny (sezonowy);

nadmierna przesiąkliwość dna.

W przypadku zbiegu dwóch lub więcej czynników wyżej wymienionych można obniżyć klasyfikację o dwie klasy nie niżej jednak jak do klasy VI.

§ 21.

Lasy.

Cenę sprzedaży działek leśnych do 25 ha ustala się jako sumę wartości ziemi odpowiedniej klasy gruntów ornych (zał. Nr 1 część A) oraz drzewostanu.

Wartość drzewostanu do lat 20 oblicza się według kosztów zalesienia zgodnie z załączonym (zał. Nr 4). W wypadkach wadliwego zadrzewienia lub uszkodzenia stosuje się odpowiednią zniżkę.

Wartość drzewostanu powyżej 20 lat ustala się równą użytkowej wartości obecnego drzewostanu podług cen 1938 r. w przeliczeniu na żyto.

§ 22.

Torfy.

Tereny torfowe eksploatowane należy szacować odpowiednio do ich wartości użytkowej według cen z 1938 r. z odliczeniem 20% na koszty.

Tereny torfowe nieeksploatowane należy szacować według odpowiedniej klasy użytku rolnego (zał. Nr 1).

§ 23.

Kultury specjalne.

Kultury specjalne jak np. chmielniki, wikliny i inne, nie ujęte powyżej, jeżeli przekraczają 1/4 ha, należy wyodrębnić i szacować osobno według wartości przeciętnego rocznego urodzaju.

ROZDZIAŁ V.

Przepisy końcowe.

§ 24.

Ustalenie ceny sprzedażnej wszelkich składników majątkowych, nie objętych niniejszą instrukcją, należy dokonać według przeciętnych cen z 1938 r. przeliczonych na żyto z uwzględnieniem stopnia zniszczenia.

§ 25.

Przepisy niniejszej instrukcji nie zmieniają klasyfikacji i szacunku nieruchomości ziemskich przeznaczonych na prowadzenie gospodarki rolnej (rolnej, ogrodniczej, sądowniczej i t. p.), dokonanych przed dniem jej ogłoszenia.

§ 26.

Przepisy niniejszej instrukcji stosuje się do przeprowadzonego szacunku budynków przydzielonych, zmieniając wysokość należności określonej w życie przy zastosowaniu relacji 17,50 zł za 1 q żyta w 1938 r.

W związku z tym należy sprostować wykazy rozrachunkowe przesłane do P. B. R. oraz orzeczenia i wnioski wniesione do władz hipotecznych.

§ 27.

Przepisy niniejszej instrukcji nie stosuje się przy szacunku budynków, zakładów przemysłowych i inwentarzy przekazywanych Samopomocy Chłopskiej na podstawie dekretu z dnia 12.VI. 1945 r.

§ 28.

Szacowanie inwentarzy żywych według przepisów niniejszej instrukcji ogranicza się dla jednego gospodarstwa jedynie w zasadzie do jednego konia lub innego zwierzęcia pociągowego, jednej krowy i jednej świni o wadze 100 kg. Nadwyżka w inwentarzu żywym ponad tę normę winna być oszacowana według miejscowych cen rynkowych.

§ 29.

Inwentarz żywy, który został przez użytkownika sprzedany przed przeprowadzeniem szacunku, należy oszacować według miejscowych cen rynkowych.

Minister:
St. Mikołajczyk

Załącznik Nr 1.

KLASY GRUNTÓW.

A. GRUNTY ORNE.

Klasa I. Grunty orne najlepsze.

Grunty bardzo zasobne w składniki odżywcze, łatwe do uprawy, ciepłe, czynne, o czynnym podglebiu, umożliwiającym nawet bardzo głęboką orkę, przepuszczalne, lecz dostatecznie wilgotne, przewiewne, niezaskorupiające się, zawierające zazwyczaj znaczne ilości próchnicy słodkiej. Melioracji nie wymagają. Dają nawet w warunkach średniej kultury wysokie plony najszlachetniejszych roślin, wymagających głębszego zakorzenienia się.

Do klasy tej należy zaliczyć np. wybitnie dobre kawałki gleb następujących:

a) mady, chude, średnio ciężkie, położone tak wysoko, że nie zamakają podczas wylewów rzeki, w której dolinie leżą. Warstwa mady, gruba co najmniej na 1 m, spoczywa na podłożu piaszczystym;

b) niektóre czarnoziemy stepowe, leżące na podłożu lössowym i niektóre czarnoziemy stepowe zdegradowane (pozbawione znacznej ilości próchnicy), na lössach grubości od 1 — 1½ m, leżące średnio wysoko na podłożu piaszczystym. Próchnica tych gleb słodka;

c) najlepsze lössy całkowite;

d) najlepsze ziemie kujawskie o przepuszczalnym marglowym podłożu.

Klasa II. Grunty orne bardzo dobre.

Grunty, zbliżone właściwościami do gruntów klasy I, posiadające nieco gorsze warunki fizyczne, a więc mniej przepuszczalne i przewiewne. Nieco trudniejsze do uprawy. Stosunki wilgotnościowe trochę gorsze. Spadki, o ile występują, są łagodne. Udają się na nich wszelkie warzywa.

Do klasy tej należy zaliczyć np.:

a) mady chude (o ile nie są z materiału karpackiego), średnio ciężkie, zamakające na krótki okres czasu podczas wylewów. Grubość mady co najmniej 1 m. W podłożu piasek;

b) czarnoziemy stepowe lössowe, na warstwie lössowej łącznej grubości co najmniej 1 m-wej, leżące na lössie, piasku lub żwirze;

c) lössy głębokie i najlepsze z płytkich, ale grubości ponad 70 cm;

d) czarne ziemie (pochodzenia bagiennego) na przepuszczalnym podłożu;

e) najlepsze kawałki dobrze położonych bielic mocnych szczerków i glin — zmeliorowane;

f) najlepsze rędziny (borowiny) — głębokie ponad 0,5 m.

Klasa III. Grunty orne dobre.

Grunty cechuje mniejszy wybór roślin uprawnych z powodu warunków fizycznych, chemicznych lub topograficznych, gorszych od tych, które posiadają grunty klasy I i II.

Do klasy tej należy zaliczyć np.:

a) lössy nażwirowe, napiaskowe, nawapieniowe, które nie dochodzą do 1 m grubości, ale przenoszą 50 cm;

b) lepsze bielice, gliny i szczerki mocne — co najmniej 1 m grube, na przepuszczalnych podłożach;

c) piaski nalössowe i nabielicowe — głębokie na 50 cm.

Gleby, wymienione w pkt. a), b), c) są to gleby przepuszczalne, przewiewne, ciepłe, mocno czynne, stąd podobne do klasy I, lecz bardziej gruboziarniste i na suszę mniej wytrzymałe. Spadki, o ile występują, są łagodne. Do uprawy łatwe;

d) grunty nadrzeczne, nisko położone, mniej spójne, niż w klasie II, przepuszczalne, często podmakające, ale w razie odpływu wód rzecznych mogą być za suche;

e) grunty wapienne i marglowe, głębokie od około 30 do 50 cm. przepuszczalne i przewiewne, lecz bardzo wrażliwe na suszę i nadmiar wilgoci atmosferycznej, wymagające większej ilości sprzężaju na jednostkę uprawną dla konieczności szybkiego wykonania robót. Leżą wysoko na podłożu wapiennym;

f) grunty torfowe najlepsze, zmeliorowane, zawierające dużo części mineralnych, części zaś roślinne są w stanie daleko posuniętego rozkładu (włókien roślinnych nie widać). Grunty, zawierające mniej części mineralnych i części roślinne mniej rozłożone, zaliczane są do klas niższych;

g) najlepsze grunty Podkarpacia, płaskie, względnie z łagodną wystawą południową lub południowo-zachodnią, nie wyżej położone jak 300 — 400 m nad poziomem morza.

Klasa IV. Grunty orne średnie.

Grunty rolniczo średnie dobre w swym stanie naturalnym, bez ulepszeń fizycznie wadliwe i zawodne.

Do klasy tej zaliczyć należy np.:

a) grunty lekkie, więcej piaszczyste, przepuszczalne t. zw. lekkie szczerki leżące na lżejszym mniej zwięzłym podłożu, lecz z dużą ilością części pyłowych w warstwie glebowej, o dobrze uformowanej warstwie próchnicznej grubości około 30 cm;

b) gliny ciężkie, bielice, iły właściwe, szczerki mocne na nieprzepuszczalnych podłożach — niezmeliorowane;

c) lössy: naglinowy, mocny i naiłowy. Niezmeliorowane.

Gleby, wymienione w pkt. b) i c), są gruntami z podłożem mało przepuszczalnym, mało przewiewne, mało czynne. Ciężkie do uprawy. Spiekają się mocno od upałów i tworzą bryły trudne do rozbicia, a uprawiane na mokro mażą się;

d) grunty wapienne i marglowe o małym zasobie materii organicznej, spoczywające na podłożu wapiennym, płytsze jak w klasie III, stąd więcej cierpiące od suszy;

e) grunty sapowate, podmokłe ciężkie lub zimne;

f) grunty torfowe bardzo dobre, zmeliorowane, zawierające dość dużo części mineralnych; części roślinne są w stanie dość daleko posuniętego rozkładu (włókien roślinnych nie widać lub można rozróżnić tylko poszczególne włókna roślinne);

g) grunty okolic podgórskich, dość głębokie o łagodnych spadkach i łatwym dostępie; ciężkie, zimne, nieprzepuszczalne i nieprzewiewne; melioracji wymagają. Trudności sprzętów wobec znacznych opadów;

h) gorsze odmiany czarnoziemów lössowych i iłowych czarnoziemów podkarpackich.

Klasa V. Grunty orne słabe.

Grunty na ogół ubogie, a wskutek tego zawodne i nieurodzajne. Do klasy tej należy zaliczyć np.:

a) grunty drobnopiaszczyste, głębokie, często za suche. Do uprawy łatwe;

b) grunty iłowate, żelaziste z niebieskimi i rdzawymi plamami, nieprzewiewne, na nieprzepuszczalnym podłożu; grunty sapowate, podmokłe, ciężkie lub zimne, do melioracji trudne lub nienadające się wcale;

c) grunty wapienne i marglowe płytkie z b. małą ilością części gliniastych, ze znaczną ilością kamieni wapiennych, ubogie w materie organiczne;

d) grunty torfowe, dobre, zmeliorowane, zawierające mało części mineralnych; części roślinne są mało rozłożone (można rozróżnić włókna roślinne). Plony mniej pewne niż na gruntach klasy IV;

e) grunty okolic podgórskich i górskich, dość płytkie, dość kamieniste, bądź więcej strome i mniej dostępne niż w klasie IV.

Klasa VI. Grunty orne najsłabsze.

Grunty dają plony b. niskie lub b. niepewne. Do klasy tej należy zaliczyć np.:

a) grunty zupełnie piaszczyste, niespójne, zwiewne, suche, b. ubogie w materie organiczne. Należą tu piaski suche, b. płytkie lössy leżące na żwirze, piasku lub bezpośrednio na opoce i takież płytkie bielice i rędziny;

b) grunty piaszczyste, mało zasobne, podmokłe, zimne wskutek wysokiego poziomu wód gruntowych, sapowate, często ze sporą zawartością storfiałej próchnicy (grunty przytorfowe);

c) grunty górskie płytkie, trudno dostępne bądź strome, kamieniste albo w położeniu uniemożliwiającym uprawę oziminy;

d) wszelkie rodzaje gruntów ornych, które z jakichkolwiek powodów (np. glebowych, stosunków wodnych lub nachylenia terenu) nie mogą być zaliczone do klas wyższych.

B. ŁĄKI.

Łąki są zaliczane do poszczególnych klas na podstawie średniej rocznej ilości i jakości zbieranego siana. Jako czynniki wtórne, wpływające na zaliczenie do klas wyższych lub niższych, powinny być brane pod uwagę: poziom wód gruntowych, zalewność, jakość gruntu, dostęp i łatwość sprzętu, potrzeba i możność wykonania melioracji, stan kultury i stopień pielęgnacji.

Klasa I. Łąki najlepsze.

Łąki, stale przynajmniej trzykośne, o glebie zasobnej w składniki odżywcze, przepuszczalnej i przewiewnej. Położenie dostępne w każdej porze roku, powierzchnia równa, umożliwiająca wszelkie prace maszynowe. Poziom wód gruntowych korzystny. Zbiór siana co najmniej 60 q z 1 ha. Siano składa się z najszlachetniejszych traw słodkich i roślin motylkowych, prawie zupełnie bez chwastów łąkowych.

Do klasy tej należy zaliczyć np.:

a) łąki nadrzeczne i polne, zasilane naturalnymi zalewami, żyzną wodą z rzek i pól, przy czym zalewy przychodzą w porze odpowiedniej i woda nie pozostaje na łące zbyt długo, mając odpowiedni odpływ; melioracji nie wymagają;

b) łąki mineralne, zmeliorowane, nawadniane, przy czym możliwe jest doprowadzanie w miarę potrzeby do każdej parceli dostatecznej ilości żyznej i ciepłej wody.

W klasie I występują szlachetne trawy słodkie, jak: rajgrasy, kostrzewy, wyczyniec łąkowy, owsiki oraz rośliny motylkowe, jak koniczyny, komonica, lucerna chmielowa i t. p. Wśród traw nie ma wartościowej, grubej i kwaśnej flory, skrzypów, trzcin, sitowi, turzycy, mchów i t. p.

Klasa II. Łąki bardzo dobre.

Łąki stale dwu lub czasami wielokośne o własnościach gleby, w położeniu i powierzchni, jak w klasie I. W warunkach sprzyjających poziom wód odpowiednich, jakość siana zbliżona do jakości na łąkach klasy I; w warunkach niesprzyjających poziom wody za niski lub za wysoki, jakość siana gorsza lub ilość mniejsza, jednakże nie mniej niż 40 q z 1 ha.

Do klasy tej należy zaliczyć np.:

a) łąki nadrzeczne i polne, użyźniane przez naturalne zalewy, przy czym zalewy bywają czasem w porze niewłaściwej, przeszkadzając w sprzęcie siana lub też odpływ nie jest zupełnie dostateczny i woda miejscami stoi za długo;

b) łąki torfowe zmeliorowane z materią organiczną w stanie daleko posuniętego rozkładu (jak w klasie III gruntów ornych), posiadające urządzenia do dowolnego doprowadzania świeżej wody i regulowania jej poziomu;

c) łąki mineralne zmeliorowane, z urządzeniami, pozwalającymi na dowolne regulowanie nawodnienia nie wszystkich poszczególnych parcel lub też nawodnienia wodami mniej żyznymi niż w klasie I.

Klasa III. Łąki dobre.

Łąki stale dwukośne, gleba o własnościach fizycznych i chemicznych gorszych niż w klasie I i II. Powierzchnia równa; zbiór siana średnio ponad 25 q z 1 ha, przy czym obok traw szlachetnych występuje znaczna ilość traw nieszlachetnych oraz chwastów.

Do klasy tej należy zaliczyć np.:

a) łąki polne, nieużyźniane zalewami z pól, w latach suchszych poziom wód za niski, wydajność siana mniejsza; w latach mokrych wydajność większa, jakość gorsza. Dostęp łatwy;

b) łąki nadrzeczne lub nadjeziorne, niezalewane lub z niedostatecznym odpływem; w latach mokrych poziom wód za wysoki, ilość siana większa, lecz jakość gorsza; w latach suchych ilość siana mniejsza, lecz jakość lepsza. Dostęp utrudniony tylko w razie długotrwałych deszczów;

c) łąki torfowe zmeliorowane, z materią organiczną bardzo lub w znacznej części rozłożoną i wskutek tego dość przepuszczalne, posiadające urządzenia do spiętrzania wody gruntowej lub też łąki z urządzeniami, jak w klasie II, jednak z mniej rozłożoną materią organiczną;

d) łąki podgórskie i niżej położone, lepsze łąki górskie; łąki sztuczne lub naturalne, zmeliorowane i przynoszące odpowiedni zbiór siana mogą być zaliczane do klasy II.

Klasa IV. Łąki średnie.

Łąki przeważnie jednokośne.

Do klasy tej należy zaliczyć np.:

a) łąki zbyt suche o glebie przepuszczalnej, mało zasobne, nadające się raczej pod uprawę rolną. Poziom wód gruntowych zbyt niski. Łąki dostępne, o powierzchni mniej - więcej równej. Urodzaj siana w latach suchych obniża się do 10 q z 1 ha, w latach mokrych może się znacznie podnieść. Siano może być średnie lub nawet dobrej jakości;

b) łąki mogące, ze względu na wydajność i jakość siana, być zaliczone do klas wyższych, lecz na których sprzęt jest znacznie utrudniony z powodu nierówności powierzchni, obecności krzaków lub kamieni, jako też do których jest utrudniony dostęp lub podlegają one częstym powodziom;

c) łąki torfowe, zmeliorowane, z materią organiczną mało rozłożoną, posiadające urządzenia do spiętrzania wody gruntowej, jednakże z małym zasięgiem podsiąkania wody wskutek małej przepuszczalności torfu lub też łąki tor-

fowe o roślinności gorszej jakości niż w klasach wyższych;

d) łąki górskie wyżej położone lub mniej dostępne.

Klasa V. Łąki słabsze.

Łąki przeważnie jednokośne.

Do klasy tej należy zaliczyć np.:

a) łąki zbyt mokre, poziom wód gruntowych zbyt wysoki, dostęp często utrudniony, z reguły sprzęt ręczny. Zbiór siana dość obfity, lecz lichej jakości, składający się w przeważającej ilości z roślin grubych i kwaśnych;

b) łąki śródleśne, zacienione, bądź zachwaszczone florą leśną nawet w dobrych stosunkach wilgotnościowych.

Wśród flory klasy V spotykają się na łąkach, wymienionych w pkt. a), obficie skrzypy, trzciny, sitowia, turzyce i mchy, a na łąkach, wymienionych w pkt. b) częstokroć zachwaszczenie florą leśną.

Klasa VI. Łąki najsłabsze.

Łąki liche jednokośne.

Do klasy tej należy zaliczyć np.:

a) łąki na glebach bagiennych. Dostęp utrudniony; sprzęt ręczny; wywożenie siana bardzo uciążliwe, często możliwe tylko w pewnych porach roku; należą tu między innymi wierzchowiny wód otwartych i zamkniętych (o ile kosi się na nich trawę), moczary nad brzegami rzek i jezior lub na drodze wód, wybijających się stale na powierzchnię oraz w bagnistych kotlinach bezodpływowych. W latach wyjątkowo mokrych zbiór może być zupełnie uniemożliwiony. Zbiór siana może być dość znaczny, lecz jest ono bardzo liche, składające się wyłącznie z roślin grubych i kwaśnych, i nadaje się więcej na podściół;

b) wszystkie pozostałe łąki, które z jakichkolwiek bądź powodów nie mogą być zaliczone do klas wyższych.

Wśród flory klasy VI obficie występują skrzypy, trzciny, sitowie i mchy. Zjawiają się chwasty trujące.

C. PASTWISKA.

Pastwiska są zaliczane do poszczególnych klas na podstawie średniej wydajności i jakości paszy. Jako czynniki wtórne, wpływające na zaliczenie da klasy wyższej lub niższej, winny być brane również pod uwagę: rodzaj gleby, warunki klimatyczne i stosunki wodne gruntu, potrzeba i łatwość melioracji, stan kultury i stopień pielęgnacji, ukształtowanie i wystawa terenu oraz bliskość wodopoju naturalnego.

Klasa I. Pastwiska najlepsze.

Pastwiska na pierwszej jakości gruntach mineralnych (jak I i II klasa gruntów ornych), posiadające odpowiednie stosunki wilgotnościowe z odpowiednim poziomem wód gruntowych, bądź wskutek dostatecznej ilości (powyżej 600 mm rocznie) i odpowiednio rozłożonych opadów atmosferycznych, bądź też na skutek celowych zabiegów melioracyjnych. Okres wypasu co najmniej pięciomiesięczny, bez przerw w tym okresie. Powierzchnia równa, pastwisko łatwo dostępne. Roślinność szlachetna typowo pastwiskowa, wystarczająca do dobrego wyżywienia 3 — 4 krów (łącznie około 1300 kg żywej wagi) na 1 ha bez dożywienia przez cały okres wypasu.

Klasa II. Pastwiska bardzo dobre.

Od pastwisk I klasy różnią się:

a) bądź nieco mniejszą zasobnością gleby, czy gorszymi jej warunkami fizycznymi;

b) bądź też nieco gorszymi stosunkami wilgotnościowymi, czy to z powodu mniejszej ilości (około 600 mm rocznie) lub gorzej rozłożonych opadów, co może powodować w niesprzyjających warunkach krótkie przerwy w okresie pasania, czy też wskutek niemożności dostarczenia wody przez istniejące urządzenia melioracyjne wszystkim parcelom według potrzeby. Jakość paszy taka sama, jak na pastwiskach klasy I, lecz ilość przeciętnie mniejsza, umożliwiająca dobre wyżywienie do 3 krów (łącznie około 1000 kg żywej wagi) na 1 ha bez dożywienia przez cały okres wypasu.

Klasa III. Pastwiska dobre.

Gleba o własnościach fizycznych i chemicznych gorszych niż w klasie I i II (jak w średnich klasach gruntów ornych). Pastwiska dostępne o równej powierzchni. Ilość paszy dostateczna do dobrego wyżywienia średnio 2 do 3 krów (łącznie około 800 kg żywej wagi) na 1 ha bez dożywienia przez cały okres wypasu. Jakość paszy dobra, przy czym jednak obok najszlachetniejszej roślinności pastwiskowej występuje mniej szlachetna i chwasty:

a) pastwiska na gruntach bardziej zwięzłych z niewysoką (około 550 mm rocznie) ilością opadów, lub na lżejszych o większej ilości opadów (około 600 mm rocznie). Poziom wód gruntowych w dużym stopniu zależny od warunków atmosferycznych. W latach wilgotniejszych porost roślinności bujniejszy, jakość lepsza, w latach suchszych porost słabszy i dłuższe przerwy w pasaniu;

b) pastwiska na gruntach dość żyznych, o za wysokim normalnie poziomie wód gruntowych, powodującym w latach wilgotniejszych możność uszkadzania darni przez pasące się zwie-

rzęta i gorszą jakość paszy skutkiem dość znacznej przymieszki chwastów. W latach suchszych jakość paszy lepsza, ale ilość mniejsza i możliwość przerw w okresie pasania. Pastwiska o lepszych stosunkach wilgotnościowych i zalewane żyznymi wodami, przy czym zalewy nie powodują dłuższej przerwy w pasaniu, mogą być zaliczone, zależnie od swej wydajności, do klasy II;

c) pastwiska na grutach torfowych, jak w klasie IV gruntów ornych;

d) pastwiska górskie z okresem wypasania krótszym niż $3^1/_2$ miesiąca, łatwo dostępne i prawie niekamieniste.

Klasa IV. Pastwiska średnie.

Pastwiska, wymagające do normalnego użytkowania melioracji, dostarczające paszy do dobrego wyżywienia 1 — 2 krów (łącznie około 500 kg żywej wagi) na 1 ha bez dożywienia przez cały okres wypasu, powierzchnia mniej więcej równa; znajdują się krzaki, kamienie i kępy:

a) pastwiska na gruntach średnich jakości, o małej przeciętnej ilości opadów (mniej niż 550 mm rocznie) i zbyt niskim poziomie wody gruntowej. Pasza może być średniej lub nawet dobrej jakości. Ilość niewielka. Ze względu na duże przerwy w okresie pasania, nadają się raczej pod uprawę rolną;

b) pastwiska na gruntach torfowych, analogicznych do zaliczonych do klasy V gruntów ornych.

Klasa V. Pastwiska słabsze.

Pastwiska, dostarczające paszy do dobrego wyżywienie 1 krowy na 1 ha, bez dożywienia przez cały okres wypasu. Znajdują się krzaki i kamienie:

a) pastwiska na gruntach lżejszych o za wysokim normalnie poziomie wód gruntowych. W latach wilgotniejszych pasanie utrudnione z powodu psucia się darni. Liczne kępy śmiałka darniowego; w paszy przeważają rośliny nieodpowiednie. W latach suchszych łatwiejsze pasanie i jakość paszy lepsza;

b) pastwiska górskie, o gorszej jakości traw niż zaliczonych do klasy III i trudniej od nich dostępne, więcej kamieniste, jednak możliwe do normalnego wypasania lub z okresem wypasu krótszym niż $3^1/_2$ miesiąca.

Klasa VI. Pastwiska najsłabsze.

Pastwiska, na których nie może znaleźć pełnego wyżywienia 1 krowa na 1 ha. Melioracje potrzebne, lecz często utrudnione:

a) pastwiska na glebach lekkich, za suchych, mało również stosowanych pod uprawę. Roślinność nikła, jakość paszy licha;

b) pastwiska na glebach bagiennych. Często nie można pasać na całej powierzchni. Jakość paszy zupełnie licha. Pastwiska bywają częściowo wykaszane, dając siano zdatne raczej na podściół;

c) pastwiska, które z jakichkolwiek bądź powodów nie mogą być zaliczone do klas wyższych (np. strome stoki).

D. GRUNTY POD WODAMI.

Klasa I. Grunty pod wodami najlepsze.

Grunty pod wodami zamkniętymi, posiadające jako naturalną glebę dna, grunty zaliczone do klasy I gruntów ornych.

Klasa II. Grunty pod wodami bardzo dobre.

Grunty pod wodami zamkniętymi, posiadające jako naturalną glebę dna, grunty zaliczone do klasy II gruntów ornych, do klasy III opisanych w pkt. d) i e) oraz do klasy IV w pkt. b) i c).

Klasa III. Grunty pod wodami dobre.

Grunty pod wodami zamkniętymi, posiadające jako naturalną glebę dna, grunty zaliczone do klasy III gruntów ornych opisanych w pkt. a), b), c), f) i g) oraz do klasy IV, opisanych w pkt. d) i h).

Klasa IV. Grunty pod wodami średnie.

Grunty pod wodami zamkniętymi, posiadające jako naturalną glebę dna, grunty zaliczone do klasy IV gruntów ornych opisanych w pkt. a), e), f), i g).

Klasa V. Grunty pod wodami słabe.

Grunty pod wodami zamkniętymi posiadające jako naturalną glebę dna, grunty zaliczane do klasy V gruntów ornych.

Klasa VI. Grunty pod wodami najsłabsze.

Grunty pod wodami zamkniętymi, posiadające jako naturalną glebę dna, grunty zaliczone do klasy VI gruntów ornych oraz grunty pod wodami otwartymi.

E. GRUNTY POD LASAMI.

Klasa I.

Grunty leśne, porośnięte drzewostanami dębowymi nieodroślowymi, odznaczającymi się strzałami prostymi, gonnymi, dobrze oczyszczającymi się, czyli grunty odpowiadające najwyższej klasie jakości drzewostanu i bonitacji siedliska dla dębu. Do klasy tej zalicza się grunty leśne: czarnoziemowe, lössowe, gliniaste i piaszczysto-gliniaste, głębokie, żyzne, świeże, zasobne w słodką próchnicę, przepuszczalne, także nie porośnięte drzewostanami, lecz podlegające obowiązkowi zalesienia. Do tej klasy należy zaliczyć wikliny sztucznie hodowane na gruntach ornych, zaliczanych do klasy I, II i III gruntów ornych.

Klasa II.

Wszystkie grunty leśne, niewyszczególnione w klasie I i III. Należą tu także wikliny sztucznie hodowane na gruntach ornych zaliczanych do klasy IV i V gruntów ornych.

Klasa III.

Wszystkie grunty leśne, jako takie normalnie użytkowane, porośnięte drzewostanami o słabym przyroście i rozwoju. W szczególności wszystkie grunty leśne o niskiej klasie jakości drzewostanu i bonitacji siedliska oraz takież grunty nieporośnięte drzewostanami, lecz podlegające obowiązkowi zalesienia. Do klasy tej zalicza się grunty leśne np.: piaszczyste, żwirowate, suche, takież grunty mokre, zimne, sapowate z kwaśną próchnicą, żelaziste, na podłożu nieprzepuszczalnym (występuje orsztyn); grunty okolic podgórskich i górskich płytkie, strome, kamieniste, marglowe płytkie i z bardzo małą ilością części ilastych i próchnicznych, a ze znaczną ilością kamieni wapiennych, torfowe lub bagienne. Należy tu zaliczyć wszelkie wikliny nie wymienione w klasie I i II.

F. NIEUŻYTKI.

Do nieużytków zalicza się lotne piaski, bagna, mokradła, rojsty; strome stoki i parowy, niemożliwe do użytkowania jako grunty orne, leśne, łąki lub pastwiska, skały, szutrowiska, okopy, doły po żwirze, torfie, glinie, piasku itp. oraz grunty pod wodami otwartymi lub zamkniętymi w rozumieniu obowiązujących przepisów rybackich, o ile wody te nie są użytkowane w celach hodowli ryb lub rybołówstwa.

Załącznik Nr 2

Cena sprzedażna gruntów rolnych w metrach żyta.

	Klasa I	Klasa II	Klasa III	Nieużytki
Orne	23	15	10	0,50
Łąki	28	13	6	
Pastwiska	22	13	6	
Grunty pod wodami	29	13	8	

Uwaga: w tabeli Nr 2 zostały przyjęte trzy klasy gruntów w ten sposób, że z tabeli Nr 1
klasa I i II tworzą klasę I
" III i IV " " II
" V i VI " " III.

Uwaga: wszystkie grunty pod wodami otwartymi i jeziorami zostają zaliczone bez względu na ich klasę do klasy III gruntów pod wodami (tablica Nr 2). Wody nie nadające się do produkcji szacuje się jak nieużytki.

Załącznik Nr 3

Cena sprzedażna drzew owocowych w kg żyta.

	Lata				
	do 5	od 5—10	od 10—30	od 30—50	powyżej 50
Jabłonie	7 kg	22 kg	97 kg	60 kg	22 „
Grusze	7 „	11 „	45 „	30 „	15 „
Czereśnie	7 „	11 „	75 „	30 „	—
Wiśnie	5 „	7 „	21 „	—	—
Śliwy	5 „	9 „	9 „	—	—
Drzewa karłowe	5 „	9 „	47 „	—	—

Załącznik Nr 4

Cena sprzedażna drzewostanów do lat 20 w q żyta. Koszt zalesienia 7,0 q.

1 — 2	lata włącznie	7,5
3 — 4	„ „	9,0
5 — 6	„ „	10,0
7 — 8	„ „	11,0
9 — 10	„ „	12,5
11 — 12	„ „	13,5
13 — 14	„ „	15,0
15 — 16	„ „	16,5
17 — 18	„ „	18,0
do 19	„ „	19,5

Redakcja i Administracja: Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych. Warszawa, Nowogrodzka 50
Referat Prasowy. Pokój 109. Tel. 887-84 Cena zł. 30

Konto P. K. O. I — 1888 Dziennik Urzędowy Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych w Warszawie.

Drukarnia Państwowa Nr 1 w Warszawie, Tamka 3. Zam. 1610.